

Ἰωαννικὸὶ Διαλόγοι

Ἀποφειτικόν
Περιοδικόν

24

Ἀθωνικοὶ Διαλόγοι

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΑΓΙΟΡΕΙΤΩΝ ΜΟΝΑΧΩΝ

Ἐπεύθυνος: ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ ΜΟΝΑΧΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΑΤΗΣ

ΣΥΝΤΗΡΕΙΤΑΙ ΔΙΑ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

Ἐπιστολαί: ΘΕΟΚΛΗΤΟΝ ΜΟΝ. ΔΙΟΝΥΣΙΑΤΗΝ, ΚΑΡΥΑΣ - ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου: ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΛΑΣΚΑΡΙΔΗΣ

Βαλαωρίτου 14, Τηλέφ. 536.910, Θεσσαλονίκη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ μήνυμα τοῦ Ἄθω	1
Γράμματα ἐνὸς Ἐρημίτου	6
Τοῦ ἁγίου διαδόχου Φωτικῆς, Ρ' Κεφάλαια	9
Τὸ Ἄγιον Ὄρος καὶ νέαι Ἀδελφότητες	12
Ὁ Σταυρός, ὁ Ἐσταυρωμένος καὶ οἱ Ἐσταυρωμένοι	16
Ἡ ἀρετὴ κατὰ τοὺς ἁγίους πατέρας	19
Περὶ Προσευχῆς, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος	22
Ἐκατοντὰς δευτέρα περὶ ἀγάπης	25
Βιβλιοκρισίαι	27
Ἀθωνικὰ σχόλια καὶ κρίσεις	29

Ἀθωνικοὶ Διαλόγοι

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 24 - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1974

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΛΘΩ

ΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ Ὁρθόδοξον ὑπῆρξεν, ἂν μὴ τι ἄλλο «Τὸ μήνυμα τοῦ Ἄθω», τὸ ὁποῖον ἔδωσεν εἰς εὐρείαν δημοσιότητα ἡ Ἱ. Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐθνικῆς κρίσεως τῶν τελευταίων ἡμερῶν, ἡ ὁποία, βεβαίως, συνεχίζεται μὲ ἀπροβλέ-

πτους ἐξελίξεις καὶ τὸ ὁποῖον καταχωρίζομεν διὰ τοὺς ἀναγνώστας τῶν «Ἀθωνικῶν Διαλόγων».

Μήνυμα πηγάσαν ἀπὸ τὴν βιουμένην ἱστορικὴν συνείδησιν, καὶ τὸ ὁποῖον ὄχι ἀπλῶς ἀνασυνδέει τὸ παρὸν μὲ τὴν παραδοσιακὴν εὐσέβειαν τοῦ Βυζαντίου, ἀλλὰ καὶ βυθίζεται εἰς τὰ βάθη τῶν αἰῶνων τῆς ζωῆς τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, ὡς ἰδιομόρφου ἐθνικῆς καταβολῆς, ἔνθα δεσπόζει ἡ

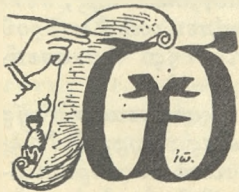
θεοσέβεια μετὰ τοῦ ἔρωτος τῆς ἐλευθερίας.

Κέντρον τοῦ «Μηνύματος» ἀποτελεῖ ὅ,τι πάντοτε, πανταχοῦ, ὑπὸ πάντων τῶν Ὁρθόδοξων ἐβιάθη: ἡ ἀνάγκη στραφῆς πρὸς τὸν Θεόν, μὲ τὴν συγκεκριμένην Γραφικὴν ὁρολογία, τὴν μετάνοιαν.

Καὶ καλεῖ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Ὁρθόδοξων λαόν, ἡ Ἱ. Κοινότης, εἰς μίαν προσπάθειαν ἀποτινάξεως τῆς κοσμικῆς νάρκης, εἰς «αὐτομελέτην αὐτοέλεγχον καὶ αὐτοσυνειδησίαν τοῦ Ἐθνους» καὶ εἰς κατανόησιν τῶν πνευματικῶν του θησαυρῶν, οἵτινες συνίστανται εἰς «τὰ θεανθρώπινα στοιχεῖά του, εἰς τὸ Θεῖον καὶ Ὁρθόδοξον ἡθὸς του»

Εὐχόμεθα ἐκ καρδίας καὶ προσευχόμεθα ἐκτενῶς, ὅπως τὸ «Μήνυμα τοῦ Ἄθω», εὖρη ἀπήχησιν εἰς τὰς ψυχὰς τοῦ Ὁρθόδοξου λαοῦ μας, ὡς συνέβαινεν εἰς παρομοίας ἱστορικὰς στιγμὰς.

ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΣ

Σ ΚΙΒΩΤΟΣ τῶν ἑλληνοχριστιανικῶν παραδόσεων τὸ Ἅγιον Ὄρος - Ἄθω, ὡς καταλόπιον τοῦ Βυζαντίου, ὡς Ἀκρόπολις τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ὡς «Περιβόλι τῆς

Παναγίας», συμμετέχον πνευματικῶς καὶ σωματικῶς εἰς τὴν ζωὴν τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἐθνους καὶ καλὸς δέκτης ὑπάρχον ὄλων τῶν μεγαλειωδῶν ἱστορικῶν ἐναλλαγῶν καὶ τῶν φάσεων τῆς ζωῆς καὶ τῶν

περιπετειῶν τῆς ἀδιασπάστως ἡνωμένης Ἑλληνικῆς Πατρίδος μετὰ τῆς ἐν κόσμῳ στρατευομένης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἀπευθύνεται διὰ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Κοινοτήτος πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, κατ' αὐτὴν τὴν κρίσιν ὁποῖον σιγμὴν τοῦ Ἐθνους ὅπως, ὡς γρηγοροῦσα ἑλληνορθόδοξος συνείδησις, ἐκφράσῃ τὴν ἐν ἀγάπῃ καὶ στοργῇ συμπαράστασίν του.

Εἴθισται, εἰς κρίσιμους ἐθνικὰς ὥρας, καθ' ἃς διακόπτεται ὁ συνηθὴς ρυθμὸς τῆς καθημερινῆς ζωῆς, νὰ καταβάλλεται πανταχόθεν μία καθολικὴ προσπάθεια αὐτομελέτης, αὐ-

τοελέγχου και αυτοσυνειδησίας τοῦ Ἔθνους, ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ὅπως ἐπισημανθοῦν τὰ αἷτια τοῦ ἐθνικοῦ κινδύνου, καθορισθοῦν οἱ πολιτιστικοὶ στόχοι του, ἀνασυνταχθοῦν αἱ δυνάμεις καὶ ὡς μία ψυχὴ τὸ Ἔθνος ἀγωνισθῆ διὰ τὴν ἐπιβίωσίν του, διορθῶνον τὰ σφάλματά του, ἅτινα τὸ ἔφερον εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἀβύσσου.

Τὴν ἱστορικὴν αὐτὴν στιγμήν θεωροῦμεν καὶ ἡμεῖς πρόσφορον, ὅπως εἴπωμεν τινὰ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰς ἐθνικὰς μας ἀφετηρίας, τὰς φυλετικὰς ρίζας, πρὸς τὸ ἱστορικὸν παρελθόν μας, πρὸς τοὺς μεταφυσικοὺς προσανατολισμοὺς μας ἐν συναρτήσει πρὸς τὰ γενεσιουργὰ αἷτια τῆς ἐθνικῆς κρίσεως τοῦ παρόντος.

Εἶναι, βεβαίως, εἰς ὅλους γνωσταὶ αἱ διαυγεῖς πηγαὶ τῆς κλασικῆς Ἑλλάδος, ἣτις ἐφώτισεν ὁλόκληρον τὸν κόσμον διὰ τῆς σοφίας της, τῆς Τέχνης καὶ διὰ τῆς μεγαλοφυοῦς σκέψεως ἐπὶ παντὸς τομέως τοῦ ἐπιστητοῦ.

Ἄλλὰ τὸ ὑπερέχον κάλλος τῆς προχριστιανικῆς Ἑλλάδος ἀπερροφήθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἣτις ἰδρῦθη ὑπὸ τοῦ σαρκωθέντος Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ οὕτως ἀπετελέσθη μία

σύνθεσις ἐν τῷ Ἑλληνικῷ χώρῳ ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

Τὸ θεανθρώπινον τοῦτο σχῆμα ἐμόρφωσε τὴν ζωὴν τοῦ Βυζαντίου, ὅπερ, χάρις εἰς τὰ θεανθρώπινα στοιχεῖα του, ἦτοι εἰς τὸ θεῖον καὶ Ὁρθόδοξον ἦθος του, εἰς τὴν προστάσιαν τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς τὸν ἐμφιλόσοφον ἑλληνικὸν λόγον, ἠδυνήθη ὄχι μόνον νὰ δωροφορήσῃ τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν εἰς τέως ἡμιβαρβάρους λαοὺς, νὰ ἐξαπλώσῃ τὴν ἐκπολιτιστικὴν λάμπιν τῆς αὐτοκρατορίας εἰς μείζον τμήμα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ νὰ διατηρήσῃ τὸ ἑλληνορθόδοξον μεγαλεῖον του ἐπὶ χίλια καὶ ἐπέκεινα ἔτη.

Ἐξ αὐτῶν ὄλων προκύπτει ὅτι ὁ χαρακτήρ τοῦ Ἔθνους εἶναι θεανδρικός καὶ ὅτε τὸ ἑλληνοχριστιανικὸν Βυζάντιον συνετηρεῖ τὸ θεανθρώπινον ἦθος του, παρέμενε ἀμετακίνητον ἐντὸς τῆς ἀκτινοβόλου δόξης του. Ὅτε δὲ ἡ καθολικὴ ψυχὴ τοῦ λαοῦ ραθυμοῦσα ἐπρόδιε τὴν πολῦτιμον κληρονομίαν της, τότε ὑφίστατο ποικίλας ταπεινώσεις ὑπὸ τῶν βαρβάρων λαῶν, τελικὸν στάδιον τῶν ὁποίων ἦτο ἡ ἀπώλεια τῆς αὐτοκρατορίας καὶ ἡ ὑποδούλωσις τοῦ λαοῦ ἐπὶ τετρακόσια ἔτη.

“ΑΘΕΝΕΣ ΑΝΘΡΩΠΟΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΕΘΝΟΣ..

ΕΛΛΑΣ ὅμως, ὡς «ποντοπορῶν ἄσκός», ὡς ἰδέα, ὡς πνευματικὴ εὐγένεια καὶ ὡς Ὁρθόδοξος πίστις, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ καταποντισθῆ. Ἀνέστη, ἀνεγεννήθη, ἦλθεν

ὡς ἐλεύθερος κόσμος εἰς τὴν ὑπαρξιν μεταξὺ τῶν λαῶν. Ἄλλ' ἀνεῦθη ἀπὸ τοὺς σκοτεινοὺς μυχοὺς τῆς δουλείας, μέ ἡμβλυμένην τὴν αἴσθησιν τῆς ὑψηλῆς καταγωγῆς της, χωρὶς τὴν πάντα ἰσχύουσαν θερμὴν

Ὁρθόδοξον πίστιν καὶ σχεδὸν γυμνὴ ἀπὸ τὰ βυζαντινὰ μεγαλεῖα της, συνιστάμενα ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Σταυροῦ καὶ τῇ λαμπρότητι τῆς Ἀναστάσεως.

Εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν τῆς πνευματικῆς ἐνδείας της, ἡ Ἑλλάς, κυκλουμένη ἀπὸ τὸ εὐρωπαϊκὸν πνεῦμα, θαμβωθεῖσα ἀπὸ τὰς πυγολαμπίδας τοῦ οὐμανιστικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς δυτικῆς ψευδοπαιδείας, ἀπέμαξε ὅ,τι νεκροποῖον τῆς προσεφέθη. Καὶ οὕτω κατήνησεν ἀπὸ θεανδρική καὶ θεοκεντρικὴ πού ἦτο, εἰς ἐν ἀσθενὲς ἀνθρωποκεντρικὸν ἔθνος, λατρεῦον εἰς εὐ-

ρεϊαν κλίμακα «τήν κτίσιν παρά τὸν κτίσαντα», τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀνεγείρει πρὸς δόξαν Χριστοῦ τοὺς παγκάλους ἐκείνους ναοὺς τῆς λατρείας ἐν τῇ βασιλίδι τῶν Πόλεων, ἐν οἷς δεσπόζει τὸ ἀριστοῦργημα τῶν αἰώνων, ὁ ναὸς τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας.

Καὶ ἤδη, μετὰ μίαν ἄλυσον ἐθνικῶν περιπετειῶν, πολιτιστικῶν ἐξελίξεων μεγαλείου καὶ καταπτώσεως, ὑπάρχομεν ὡς ἐν ἔθνος ναρκισσεύμενον, ὅτι ἀνήκομεν εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν, μιμούμενοι τοὺς προσανατολισμοὺς των, τρυγῶντες τοὺς καρπούς των εἰς τὸν τεχνολογικὸν καὶ οἰκονομικὸν τομέα καὶ ἔχοντες ἀποθέσει τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μας εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὰς συμμαχίας μας. Ζῶντες μὲ τὴν ψευδαίσθησιν, ὅτι ὀρθῶς σκε-

πτόμεθα, ἀκλινῶς πορευόμεθα πρὸς τὰ πεπρωμένα τῆς φυλῆς μας καὶ ὅτι τελοῦμεν ἐν ἀσφαλείᾳ, ἐξυπνήσαμεν μίαν ἀγῆν ἀπὸ τὴν πλανήσαν τὴν ψυχὴν τοῦ ἔθνους εὐάρεστον ὑπνοβασίαν μας καὶ εὐρέθημεν ἐνώπιον ἀληθοῦς ἑλληνικῆς τραγωδίας, τὴν ὁποίαν ζῶμεν δι' ὄλων τῶν αἰσθήσεων τῆς ψυχῆς καὶ μὲ προοπτικὴν εἰς τὴν εἰκόνα τὴν ἀδιαφορίαν, ἂν μὴ χαιρεκακίαν τῶν «φίλων» μας. Ποῦ εἶναι αἱ αἰσιόδοξοι ἐλπίδες μας; Ποῦ αἱ πισταὶ συμμαχίαι; Ποῦ ἡ ἰσχὺς τῶν παντοειδῶν ὀπλων; Ποῦ ἡ λαμπρὰ τεχνολογία μας καὶ ἡ εὐρωπαϊκὴ κουλτούρα μας; Ποῦ ἡ προστάτις Ἀμερικὴ καὶ οἱ ἀδελφοὶ χριστιανικοὶ λαοὶ τῆς Εὐρώπης; Ἀπεδείχθησαν «πάντα σκιᾶς ἀσθενέστερα καὶ ὄνειρον ἀπατηλότερα».

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΡΑΒΔΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΑΙ ΗΔΗ παραμένομεν θλιβεροὶ θεαταὶ μιᾶς ἐν ἐξελίξει ἐθνικῆς τραγωδίας, τῆς ὁποίας τὰς φάσεις προσδιορίζουν τὰ βάρβαρα ἔθνη ἐνδοξοῦ ἐνοῦς ἑσσηματώδους ἀσιατικοῦ λα-

οῦ καὶ ἡ ταπεινωθεῖσα κόρυς ἀγερωχία μας, ἥτις ἐστηρίχθη ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

Ἀπὸ τὸν λαόν μας, ὅσοι δὲν ἀπώλεσαν τὴν αἴσθησιν τῆς πραγματικότητος διερωτῶνται ἐν ἀγωνίᾳ. Πῶς ἐφθάσαμεν μέχρις ἐδῶ καὶ ἂν ὑπάρχη ἔξοδος ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἀδιέξοδα.

Καὶ ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν σημερινὴν πραγματικότητα τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος, πάντες οἱ ἀκολουθοῦντες τὴν μέθοδον τῆς ἱστορικῆς ἐρμηνείας, ἐρήμην τοῦ Θεοῦ, ὡς ρυθμιστοῦ τοῦ βίου τῶν λαῶν, καταλήγουν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ τὸ κεντρικὸν κατάντημα μιᾶς σειρᾶς ἀτυχῶν γεγονότων καὶ συναρτήσεων.

Ἡ δὲ ἔξοδος ἐξ ἐτέρου θὰ προέλθῃ τάχα διὰ μιᾶς εὐμενοῦς ἀντιστροφῆς τῶν γεγονότων αὐτῶν.

Ἀλλὰ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, τῆς ὁποίας μίαν δυναμικὴν μορφήν καὶ προφητικὴν συνείδησιν ἀποτελεῖ τὸ Ἅγιον Ὄρος διδάσκει, ὅτι κατὰ τὴν διαμόρφωσιν τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου ὁ Θεὸς εἶναι παρῶν, διότι ὅλα τὰ ἔθνη διὰ τὸν Θεὸν «εἶναι ὡσεὶ σταγῶν ἀπὸ κάδου». Τίποτε δὲν γίνεται εἰς τὴν γῆν χωρὶς τὸ θέλημά Του, εἴτε κατ' εὐδοκίαν εἴτε κατὰ παραχώρησιν. Ἄν λοιπὸν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς ζωῆς τῶν ἐθνῶν δὲν ἀπουσιάζει ὁ Θεός, πῶς εἰς τὸν λαόν Του τὸν περιούσιον, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Του Αὐτοῦς δὲν εἶναι ὁ ρυθμιστής, ὁ στοργικὸς Πατὴρ, ὁ κηδεμὼν, ὁ παιδαγωγός, ὁ ἐξ ἀγάπης ἀνεκφράστου μερμυῶν διὰ τὴν σωτηρίαν του ἐν τῇ αἰωνιότητι;

Ποῖος πατὴρ δὲν παιδεύει τὰ τέκνα του; Καὶ χωρὶς περιστροφᾶς πρέπει νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ εἰς εὐρείαν κλίμακα ἀπεμακρύνθη τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς του.

Και ἐρρύπωσε «τὴν στολὴν τὴν πρώ-
την» τῆς χάριτος, ἀκολουθήσας τὴν
ὁδὸν τῆς δυτικῆς ἀθεότητος μὲ τὰς
ἀμαρτωλὰς συνεπειὰς τῆς. Καὶ ὁ
Θεὸς ἐντεῦθεν δὲν δύναται νὰ ἀρ-
νηθῆ ἑαυτὸν. Ὑπάρχων ὁλος ἀγάπη
καὶ ὁλος κατ' οὐσίαν ἀγάπη, ἐνερ-
γεῖ παιδαγωγικῶς ἐπὶ τῆς Ἑλλά-
δος, τῆς ὁποίας τὰ τέκνα εἶναι θε-
βαπτισμένα εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας
Τριάδος.

Ἀποτελεῖ δόγμα τῆς Ἐκκλησίας
ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῦ λαοῦ
Γου. Ὀλόκληρος ἡ Παλαιὰ καὶ ἡ
Καινὴ Διαθήκη, ὡς καὶ ἡ Ὁρθόδο-
ξος Παράδοσις ὑπογραμμίζουν τὰς
ἀμέσους σχέσεις Θεοῦ καὶ πιστῶν,

αἵτινες ἔχουν βεβαιωθῆ ἐν τῇ πρά-
ξει μέχρι κεραιᾶς. Εἶναι δὲ ἀποδε-
δειγμένον δι' ὅλης τῆς ἱστορίας, ὅτι
ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ ὁσάκις ἀπεμακρύνε-
το ἀπὸ τὸν Θεόν, ὑφίστατο μύρια
δεινὰ πάσης μορφῆς, καὶ ἀπὸ τὰ ὁ-
ποία ἐλυτροῦτο μόνον διὰ τῆς μετα-
νοίας, αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ ἀοράτως σώ-
ζοντος.

Καὶ ἤδη οὐδεμία ἄλλη διέξοδος
ὑπάρχει διὰ τὸ ἔθνος μας ἀπὸ τὴν
μετανοίαν, διὰ τῆς ὁποίας ὄχι μόνον
θὰ σταματήσουν αἱ θλίψεις τῆς Πα-
τρίδος, ἀλλὰ καὶ θὰ σκεπασθῶμεν ὑ-
πὸ τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῆς ἐρχομένης ὀρ-
γῆς «ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας».

ΛΑΟΣ ΑΗΤΤΗΤΟΣ ΔΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΕΝ ΠΡΕΠΕΙ

δέ νὰ δώσωμεν με-
γάλην σημασίαν
εἰς τὸ πολυάριθ-
μον τοῦ βαρβάρου
τουρκικοῦ ἔθνους
οὔτε καὶ εἰς τὴν
δυσμενῆ στάσιν ἀ-
πέναντί μας τῆς
διεθνοῦς διπλωμα-

τίας. Ὁ λαὸς μας διὰ τῆς πίστεως
εἰς τὸν παντοδύναμον Θεόν, διὰ τῆς
μετανοίας καὶ τῶν θυσιῶν του ἐνί-
κα πάντοτε τοὺς ἐχθροὺς του, διότι
«ὄπου Θεὸς βούλεται νικᾶται φύσει
ὡς τάξις».

Εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως ἐπανεύ-
ρωμεν τὴν ἑλληνορθόδοξον ἐσωτερι-
κότητά μας καὶ τὴν φυσιογνωμίαν
τοῦ ἔθνους καὶ νὰ ἐνώσωμεν τὸ «ὦ
λυγερόν καὶ κοπτερόν σπαθί μου»
μὲ τὸ «μεγάλα τὰ τῆς πίστεως κα-
τορθώματα».

— Τὸ ἔθνος ἔχει βίον πλέον τῶν
πέντε χιλιάδων χρόνων. Καὶ ἀφ' ὅ-
του ἐγένετο ὀλόκληρον Ἐκκλησία,
ἀνέλαβε τρομερὰς εὐθύνας ἔναντι
τοῦ Θεοῦ καὶ «πᾶσα παράβασις καὶ
παρακοή λαμβάνει ἔνδικον μισθαπο-
δοσίαν». Διὸ καὶ μαστίζεται, ἀλλὰ

δὲν ἀποθνήσκει.

— Ὁ λαὸς μας ἐγεύθη ὅλην τὴν
πικρίαν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ψευδοπολι-
τισμοῦ καὶ ἔζησε τὴν εἰδωλολατρεί-
αν του καὶ ὅλας τὰς κολάσεις του.
Ἐν μόνον ἀπομένει, ἡ στροφή πρὸς
τὸν Κύριον. Στροφή, λοιπόν, πρὸς
τὸν Θεόν. Τὸ ἔθνος ἔχει ἀπείρους
δυνατότητας σωτηρίας, τιμῆς καὶ
δόξης.

Εἴμεθα εἰς λαὸς πλέων εἰς τὸ φῶς
τῆς θεογνωσίας, ἠνωμένος μὲ τὸν
Θεόν, ὡς Ἐκκλησία, ἰσχυρὸς ἐν τῇ
πίσει, ἀήττητος διὰ τοῦ Σταυροῦ
καὶ ἔνδοξος διὰ τῆς Ἀναστάσεως.
Ἡ Ἑλλὰς εἶναι ὁ νέος Ἰσραὴλ, «ἔ-
θνος ἅγιον, βασιλεῖον ἱερατεύμα».
Καὶ ὀφείλομεν νὰ ἐπαληθεύωμεν
πάντοτε καθολικῶς τὴν ὑψηλὴν κλη-
σιν μας. Ἄς ὑψώσωμεν λοιπὸν τὰς
καρδίας μας πρὸς τὸν Κύριον ἐν με-
τανοίᾳ καὶ θὰ ἴδωμεν ἀμέσως τὸ θαῦ-
μα τῆς καταισχύνης τῶν ἐχθρῶν τοῦ
λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Ὑπάρχει μία σταθε-
ρὰ ἀναλογία, καθ' ἣν ὅσον πλησιάζο-
μεν πρὸς τὸν Θεόν, τόσον ἐξασθε-
νοῦν οἱ ἐχθροί. Καὶ ὅσον ἡμεῖς ἀπο-
μακρυνόμεθα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, τοσοῦ-
τον ὁ ἐχθρὸς ἐνδυναμοῦται.

Τὸ Ἅγιον Ὄρος πάντοτε προσ-

ηύχετο «ὅπερ πάσης ψυχῆς θλιβομένης καὶ καταπονουμένης». Ἦδη δὲ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δοκιμασίας τοῦ ὁμοδόξου Κυπριακοῦ λαοῦ ἔχει πληθύνει τὰς προσευχὰς του καὶ ἰκετεύει θερμῶς τὸν Κύριον, ὅπως τὸν ἐνισχύῃ ψυχικῶς καὶ τοῦ φωτίσῃ τὸν νοῦν, ἵνα βλεπῇ τὴν θείαν ἀγάπην κρυπτομένην μέσα εἰς τὰς παιδαγωγικὰς θλίψεις του, αἵτινες ἀποβλέπουν εἰς μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφήν πρὸς τὸν Κύριον.

Ἄς μὴ θεωρῶμεν δὲ μεγαλυτέραν τραγωδίαν τοὺς θανάτους, τοὺς ἀκρωτηριασμούς, τὰς πληγὰς, τὰ αἵματα, τὴν ἀπώλειαν τῆς περιουσίας καὶ αὐτὴν τὴν σωματικὴν αἰχμαλωσίαν, ἀπὸ τῆν ἀδιόρατον μὲν εἰς τὴν αἴσθησιν, ἀλλ' ἐλεγχομένην διὰ τῆς

πνευματικῆς ὁράσεως κακοποιήσιν τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ ἐντὸς τῶν καρδιῶν μας. Διότι τὰ μὲν δεινὰ καὶ αἱ θλίψεις θὰ παρέλθουν. Τὴν δὲ θέσιν των θὰ καταλάβῃ ἡ ἀνανεωθεῖσα πίστις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ὁ ἀγνισμὸς τῆς ψυχῆς σὺν τῇ σωτηρίῳ συντριβῇ καὶ μετάνοιᾳ, πὺν ὁδηγοῦν εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν. Ἡ κακοποιήσις ὁμως τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν χρονίων ἁμαρτιῶν καὶ ἡ ἀγνοία τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῆς τραγωδίας, ὁδηγοῦν «ἐν εἰρήνῃ» εἰς τὸν αἰώνιον θάνατον. Καὶ ὁ Θεός, ἐν τῇ ἀγάπῃ Του, δὲν ἀφήνει τὸ ἐλεύθερον πλάσμα Του, νὰ ἀποξενωθῇ ἀπὸ τὴν ἀδιάδοχον βασιλείαν Του.

“ Ἀστραψὸν τοὺς κεραυνοὺς σοῦ . . . .

N H M Ω N τῆς ἱστορίας τῆς ἡ 'Ι. Κοιότης τῶν εἰκοσι βυζαντινῶν 'Ι. Μονῶν τοῦ 'Αγίου Ὁρους, καὶ διερχομένην ἐν ὄψει τὴν ἀγάπην τῶν ἀγιορειτῶν Μοναχῶν πρὸς

τὸν εὐσεβῆ λαὸν μας διὰ τοῦ παρόντος μηνύματος, ἐπιθυμεῖ νὰ κατακλιση δι' ὀλίγων ἐκφραστικῶν λόγων προσευχῆς τοῦ ἐθναποστόλου Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, πὺν ἀπηύθυνε πρὸς Κύριον εἰς παρομοίαν μὲ τὴν παροῦσαν ἐθνικὴν κρίσιν, μὲ τοὺς ἰδίους ἐχθροὺς τοῦ Σταυροῦ.

«... Κύριε, μὴ μᾶς ἐγκαταλίπῃς νὰ γίνωμεν ὄνειδος τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀγίας σου Ἐκκλησίας. Ἴδου βλέπει, παντεπῶτα, πῶς μαίνονται καὶ φρυάττουσιν. ἀκούεις τὰς ὀλεθρίους αὐτῶν βουλάς, ὦ Θεὲ τῆς Δικαιοσύνης...

Ἄστραψον τοὺς κεραυνοὺς τῆς θείας σου δίκης εἰς τῶν ἀπίστων ἐχθρῶν σου τὰς ὑπερηφάνους κε-

φαλὰς. Σύντριπον ὄπλα, σύντριπον πλοῖα ἀσεβείας. Σύντριβήτωσαν ὑπὸ τὸ σημεῖον τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τοῦ σκοτόυς... Κύριε, σβέσον μὴ τὴν ζωὴν, μὴ τὴν ὑπαρξιν, ἀλλὰ τὸ φρυάγμα καὶ τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν ἄνομον δυναστείαν τῶν αἰμοχαρῶν καὶ τοὺς πολέμους θελότων βαρβάρων Ἀγαρηνῶν, οἵτινες ἐμίαναν τὰ ἁγιαστήριά σου (τῆς Κύπρου) καὶ ἠρέμωσαν. Σὲ παρακαλοῦσιν οἱ τεθλιμμένοι Ἰερεῖς τῆς βασανιζομένης σου Ἐκκλησίας. Σὲ προσκυνοῦσι τὰ ὄφρα νὰ καὶ αἱ χῆραι τῶν πεπελεκισμένων καὶ ἐσφαγμένων ἀθῶων σου λατρευτῶν (τῆς Κύπρου).

Ἄλλ' ὦ Θεὲ τοῦ ἐλέους! Εὐδόωσον τοὺς υἱοὺς τῆς Ἐκκλησίας εἰς θρίαμβον τοῦ Σταυροῦ σου. Σύνδεσον αὐτοὺς διὰ τοῦ κραταιοῦ συνδέσμου τῆς ὁμονοίας καὶ τῆς ἀγάπης σου... Ἀπόστειλον τὸν Ἄγγελόν σου Σωτήρα τοῦ λαοῦ σου καὶ ταπεινώσον πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον, ἀπὸ περάτων ἕως περάτων «ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ ἡ Σελήνη». (ψαλμ. ΟΑ' 7).

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΟΣ ΕΡΗΜΙΤΟΥ

Προσφιλέστατα ἐν Κυρίῳ τέκνα !

ΕΒΑΙΩΣ, πάντοτε, ἀδελφοί μου, σήμερον εἰδικώτερον ὄμως ἢ Ἐκκλησία μας ἔχει ἀνάγκην ἀγίων. Ἄς σιραφῆ λοιπὸν πρὸς τὰ τέκνα τῆς καὶ ἀντὶ τὰ ἀναθέτη εἰς αὐτὰ προσκαίρους ἀποστολὰς

γαγέννησις, ἧτις σημαίνει ἐπανεύρεσιν, ἀναζωογόνησιν, ἀνάξησιν, ἀπόπλυσιν ἐκ τῶν ῥυτίων, ἐπιστροφὴν ἐκ τῶν πλανήσεων εἰς τὰς σκολίᾳς ἀτραποὺς τοῦ Ἀριστοτελικῶς καὶ οὐχὶ ἀλιευτικῶς ζῆν καὶ σκέπτεσθαι. Αὐτὴν τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας μας διευκολύνει ὁ Θεός, διότι εἰς τὸν λαὸν μας ὑπάρχει τὸ ἀσκητικὸν πνεῦμα, ὅπως τὸ ἐδημιούργησεν ἡ Ἐκκλησία διὰ μέσου τῶν αἰώνων.

διὰ διδασκαλίαν ἐτέρων, ἃς ἀνοίξῃ τὸν κώδικα τῆς Πατερικῆς διδασκαλίας. Ἄς τὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἀγάπην τῆς ἀσκήσεως, ἃς καταδείξῃ τὰς ὑψηλὰς κορυφὰς τῆς ἀγιότητος, ἃς τὰ μῆσῃ εἰς τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν, ἃς ἀποκαλύψῃ ἐνώπιόν των τὰ μυστήρια τῶν καθαρῶν τῆ καρδία, καὶ ἃς τὰ δοηθῆσῃ ἀργότερον, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν ἐπὶ τῶν τῆς θείας εἰκόνας, ἵνα προσδέσουν εἰς τοὺς πόδας των τοὺς ἱμάντας «εἰς ἐτοιμασίαν τοῦ Εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης» καὶ κατοπιν ἃς τὰ ὀδηγήσῃ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὅπου αὐτὸ βούλεται. Καὶ ἃς καταστήσῃ τὰ τέκνα τῆς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἱερεῖς καὶ βασιλεῖς τοῦ πνεύματος καὶ ἐπισκόπους τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἱεροποσίτους καὶ ἐργάτας τοῦ Εὐαγγελίου καὶ κήρυκας τῆς ἐρχομένης βασιλείας καὶ προφήτας καὶ διδασκάλους τῆς οἰκουμένης.

Ἡ ἅγια Ἐκκλησία μας διὰ τὰ ἐπανεύρεση ἐαυτῆν, εἶναι ζήτημα ζωῆς διὰ αὐτὴν, ὅπως ἀναπαυθῆ εἰς τὰ νάματα τῆς Πατερικῆς ἀσκητικότητος. Ἔτσι μόνον δύναται τὰ ἀναγεννηθῆ. Ἴδου μὴ ἀναγέννησις, ἢ ὅποια δὲν εἶναι ἀμαρτωλός. Μία ἀ-

«Ἡ Ὁρθόδοξος ψυχὴ τοῦ λαοῦ μας, λέγει ὁ π. Ἰουστίνος, τείνει πρὸς τοὺς ἀγίους Πατέρας, πρὸς τοὺς ὀρθόδοξους ἀσκητάς. Ἡ προσωπικὴ καὶ οἰκογενειακὴ καὶ ἐνοριακὴ ἀσκησις καὶ ἰδίως εἰς τὴν προσεσχὴν καὶ τὴν νηστειαν εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς Ὁρθοδοξίας μας. Ὁ λαὸς μας εἶναι λαὸς τοῦ Χριστοῦ, λαὸς ὀρθόδοξος, διότι σονοφίζει τὸ Εὐαγγέλιον ὅπως καὶ ὁ Χριστὸς εἰς τὰς δύο αὐτὰς ἀσκήσεις: εἰς τὴν προσεσχὴν καὶ τὴν νηστειαν. Καὶ εἶναι πεπεισμένος, ὅτι κάθε ἀκάθαρτον πνεῦμα ἠμπορεῖ, νὰ διωχθῆ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου μόνον μετὰ τὴν προσεσχὴν καὶ τὴν νηστειαν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. Ὁ λαὸς μας εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας του γνωρίζει τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Ὁρθοδοξίαν, γνωρίζει τί εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον καθιστᾷ τὸν ὀρθόδοξον ἄνθρωπον ἀληθῶς ὀρθόδοξον. Ἡ Ὁρθοδοξία πάντοτε δημιουργεῖ ἀσκητικὰς ἀναγεννήσεις, καὶ ἄλλας ἀναγεννήσεις ἢ ἅγια Ὁρθοδοξία μας δὲν ἀναγνωρίζει. Ἡ μὴ συνεπὴς πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον παράδοσιν ζωὴ, ἢ μὴ ἀσκησις τῶν ἁγίων ἀρετῶν δημιουργοῦν καταστάσεις ἀνορθόδοξους. Καὶ ἔ-

τοι προκύπτει πᾶν ὅ,τι ἀδόκιμον εἰς τὰς ψυχὰς ἐκείνων, οἵτινες παρὰ ταῦτα πιστεύουν δι' οὐκ ἐπίστατον ὀρθοδόξως, ἐνῶ εἰς τὴν πραγματικότητα οὐκ ἐπίστατον καὶ δι-ὄν ἀνθρωπιστικῶς. . .».

Τοιοῦτοτρόπως ἐντὸς τοῦ χώρου τῆς Ἐκκλησίας μας ὑπάρχει πληθὸς οὐμανισμῶν καὶ οὐμανιστῶν διδασκάλων, οἵτινες μᾶς κομίζον καινὰ δαιμόνια ἐν τῇ ἀγιοτάτῃ Ὁρθοδοξίᾳ μας. Ἦδη εὐρισκόμεθα πρὸ ἐνὸς φαινομένου νεοουμανισμοῦ, μιᾶς ἰδέσεως πρὸς ἐπιναποποθέτησιν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ νεωτερικῶν βάσεων, πρὸ ἐνὸς τύπου ἀναγεννήσεως, ἡ ὁποία εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ἡτο συγκεκαλυμμένη ἀπιστία. Καὶ ἀποτελεῖ δαιμονικὴν νίκην εἰς βάρος τῆς Θεανθρωπότητος τῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ ἀναιροπὴν τοῦ δόγματος τῆς θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Οὕτω καὶ τῶρα, ἀρνούμενοι τὴν πνευματικὴν παράδοσιν, ἡ ὁποία εἶναι ἐγγύθις Ὁρθοδόξου ἀγίας βιώσεως καὶ μετοχῆς εἰς τὸ θεῖον καὶ ἄκτιστον φῶς, στρέφονται πρὸς τὰς ἀπεξηραμένας πηγὰς τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου, διεφθαρμένον ἐκ τῆς προπατορικῆς παραβάσεως, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ πρόδρομος παντὸς ὀρθολογισμοῦ καὶ ὅστις κατὰ θάθος σημαίνει κυριαρχίαν τοῦ σαρκικοῦ ἀνθρώπου εἰς βάρος τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἐν Χριστῷ ἀναγεννηθέντος.

Μὲ τὸν κρητιοπελαγισμὸν αὐτόν, μὲ τὸν κρητιοανθρωπισμὸν αὐτόν καὶ τὸν φρησιοκρατῶν οὐμανισμὸν καί, ἵνα ἀκριδέστερον ἐκφρασθῶ, μὲ τὸν σύγχρονον αὐτὸν Ἀρειανισμὸν, καθ' ὃν παραμερίζεται ἀπὸ τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας ὁ Σαρκοθεὶς Θεός, καταλίπτει, ἀδελφοί μου, δλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας μας. Τὸ πλέον δὲ ἀνηυχητικὸν εἶναι, ὅτι ὁ σύγχρονος οὗτος Ἀρειανισμὸς ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ Ὁρθολογισμοῦ, ὅστις οὐκ ὀλίγον συνειτέλεσεν εἰς τὴν πῶσιν τοῦ Δυτικοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐργάζεται ἐνδοθεν τῆς Ἐκκλησίας, ἀποδυναμώνει τὰς ψυχὰς καὶ κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς ἐν Χριστῷ κατὰ παράδοσιν ζωῆς, ἐπέρχεται ἡ ἀπιστία.

Ἡ ἔπαρσις τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου πρὸς ἁγιασμόν τῆς ψυχῆς ὁδηγεῖ εἰς πᾶσαν αἰσθησίν. Καὶ ὁ φόβος μου, πὸν ἐκφράζω ἐ-

νώπιον τῆς ἀγάπης σας, προέρχεται ἀκριβῶς ἀπὸ τὴν διαπίστωσιν τῆς ἐκποπίσεως τῆς Πατερικῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀναζητήσεως, κατὰ συνέπειαν, τῶν λογικῶν μεθόδων, αἵτινες χρονομοιοῦνται ἐν τῷ βίῳ τῆς ἀγίας Ὁρθοδοξίας μας ἀπὸ ἐτῶν ἤδη, ἀλλὰ εἰς τὰς ἡμέρας μας παρουσιάζον ἰδιαίτουν ἐξάπλων.

Θὰ ἐπικαλεσθῶ πάλιν τὸν π. Ἰουστῖνον Πόποβιτς, ἂν καὶ κάμνω κατάχρησιν καταφυγῆς εἰς αὐτὸν τὸν μέγαν σύγχρονον θεολόγον. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ τελευταῖον διβλίον του «Ἄνθρωπος καὶ Θεάνθρωπος» παρουσιάζει μίαν σύγχρονον σκέψιν καὶ ἀπαποκρίνεται εἰς τὰ σύγχρονα θεολογικὰ καὶ πνευματικὰ προβλήματα, ἔχει ἰδιαίτερον σημασίαν δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον οἶς ἀναπτύσω. Λέγει, λοιπόν, ὁ π. Ἰουστῖνος:

«Πόθεν τόσος Ἀρειανισμὸς σήμερον, ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔγινεν τὸ μέτρον τῶν πάντων, μέτρον ὄλων τῶν ὄρατῶν καὶ ἀοράτων ὄντων καὶ πραγμάτων; Μειρῶν μὲ τὸν ἑαυτὸν του τὰ πάντα ὁ Ἐδρωπαῖος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος εἰσέδυνε καὶ εἰς τὸν χώρον τῆς ἀγίας Ὁρθοδοξίας μας, ἀπορρίπτει πᾶν ὅ,τι εἶναι εὐρύτερον ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, μεγαλύτερον ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, ἀπειριότερον ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον. Ὁ κλοιὸς τῆς ἀμαρτίας οὐσφίγγει τὸν ὑπερήφανον νοῦν τοῦ ἀνθρώπου καὶ οὗτος δὲν βλέπει καὶ δὲν ἀναγνωρίζει καμμίαν πραγματικότητα μεγαλύτεραν ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του. Ὁ ὑπὲρ νοῦν ἄθλος τῆς πίστεως εἰς τὸν Θεάνθρωπον Χριστὸν διασπᾶ αὐτὸν τὸν κλοιὸν καὶ ἀνοίγει τὸν νοῦν εἰς τὰς ἀπείρους πραγματικότητας».

Βεβαίως ἡ Ἐκκλησία, δὲν πρόκειται νὰ ἀπολεσθῇ, διότι «πύλαι Ἄδου οὐ κατισχύουσιν αὐτῆς», κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Ὑπάρχει ὅμως μέγας κίνδυνος διὰ τὰ τέκνα τῆς ἀγίας Ἐκκλησίας μας καὶ τὴν εἰρήνην τῆς. «Διότι ἂν καὶ ἀλλάσσει ἐξωτερικῶς ὡς χαμαιλέον ὁ Ἀρειανισμὸς, ὅμως κατ' οὐσίαν εἶναι πάντοτε ὁ ἴδιος. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν ἀλλάσσει τὴν πίστιν τῆς καὶ τὰ μέσα τοῦ ἀγῶνος τῆς ἐναντίον τοῦ πάσης μορφῆς συγχρόνου Ἀρειανισμοῦ. Ὅπως ἐνίκησεν τὸν παλαιὸν Ἀρειανισμὸν ἡ

ἀγία Ἐκκλησία μας, ἔτσι ἀσφαλῶς θὰ νικῆσῃ καὶ τὸν σύγχρονον Εὐρωπαϊκὸν Ἀρειανισμόν, ὁ ὁποῖος εἰσέδυσσε ἐντὸς τοῦ Ὁρθοδόξου κλίματος τῆς Ἑλλάδος μας. Ἡ καθολικότης τῆς διδασκαλίας εἶναι τὸ μόνον ἀήτητον ὄπλον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ὅπου δὲν ὑπάρχει αὐτή, εἶναι ἀδύνατος ἡ νίκη ἐπὶ τοῦ Ἀρειανισμοῦ. Ὁ Ρωμαιοκαθολικισμὸς ἔχει χάσει τὴν καθολικότητα αὐτὴν καὶ τοιοῦτοιτρόπως ἔχει αὐτομολῆσει εἰς τὴν Ἀρειανικὴν μεθοδολογίαν, δηλαδὴ σκέπεται πάντοτε μὲ κριτήρια Ὁρθολογιστικὰ καὶ ἀξιῶν νὰ ἐπιλύσῃ Δογματικὰ καὶ Θεολογικὰ θέματα διὰ τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου».

Ἡ Ἐκκλησία μας, ὡς Θεανθρώπινος ὀργανισμὸς, ἀείποτε ἠκολούθησεν τὴν ὁδὸν τῶν θείων ἐμπνεύσεων καὶ τοῦ ἁνωθεν φωτισμοῦ. Οὐδέποτε ἔδωσεν σημασίαν εἰς τὰς ἀνθρωπίνους ιδέας, εἰς τὰς περουργήματα τῆς φαντασίας, εἰς τὰς ἐμπαθεῖς νοσταλγίας τῆς καρδίας καὶ γενικῶς εἰς τὰς προσωπικὰς ἐπινοήσεις. Σημασίαν ἔδωκε πάντοτε εἰς τὸ τί εἶπον οἱ ἅγιοι Πατέρες, τί προσεβύει ἡ ἀγία Ἐκκλησία μας καὶ ἐφ' ὅσον αὐτὰ εἶναι σύμφωνα πρὸς τὴν θεοπαράδοτον διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας. Τὰ ἀλάθητα τῆς Δύσεως εἶναι ἀγνωστὰ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας, ἀλλὰ καὶ μισητὰ. Καὶ ὅτι, τὴν ἐνδιαφέρει εἶναι νὰ παραμείνῃ ἡνωμένη καὶ τεθεωμένη μετὰ τοῦ Νυμφίου τῆς Χριστοῦ.

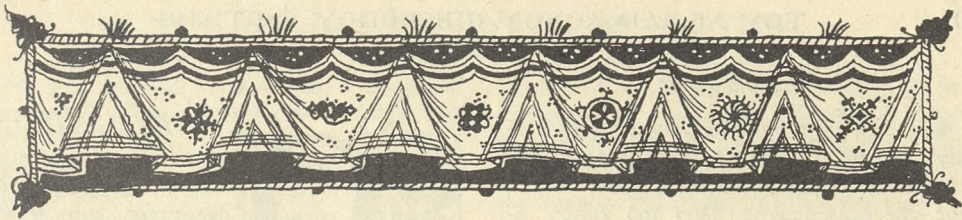
Καὶ αὐτὸ σοντηρεῖται ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ μας: Ἐν τῇ ἀγάπῃ πρὸς τὸν Κύριόν τῆς, ἐν τῇ ἀφοσιώσει τῆς, ἐν τῇ θείᾳ αὐταρκειᾷ τῆς, ἐν τῇ παραδόσει τῶν φωτομόρφων τέκνων τῆς, ἐν τῇ Πατερικῇ διδασκαλίᾳ. Καὶ ἀποστρέφεται τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ τὰς ἀμαρτωλὰς περιπιτύξεις μὲ ὅ,τι εἶναι ξένον πρὸς τὰς ἱεράς παραδόσεις, μὲ ὅ,τι δὲν εἶναι σεμνόν, προσφιλές, ἀληθές καὶ δίκαιον. Καὶ σιγηθίζεται ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ἐπὶ τῆς ἀδαμαντίνης θέσεως, εἰς «ὅ,τι πάντοτε, πανταχοῦ καὶ ὑπὸ πάντων ἐπιστεῦθη», κατὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ ἁγίου Βικεντίου, ἡγουμένου τῆς Μονῆς τοῦ Λειψίου.

Καὶ θὰ τελειώσω μὲ τοὺς λόγους τοῦ

μεγάλου θεολόγου τῆς Ὁρθοδοξίας μας π. Ἰουστίνου Πόποβιτς:

«Οἱ ἀσκηταὶ εἶναι οἱ μόνου ἱεραπόστολοι τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὁ ἀσκητισμὸς εἶναι ἡ μόνη ἱεραποστολικὴ Σχολὴ τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἀσκησις καὶ ζωὴ. Διὰ τοῦτο, μόνον μὲ τὴν ἀσκήσιν καὶ τὴν ζωὴν κηρύττει καὶ πραγματοποιεῖ τὴν ἱεραποστολήν τῆς. Νὰ ἀναπτυχθῇ ὁ ἀσκητισμὸς, ὁ προσωπικὸς καὶ ἐκκλησιαστικὸς. Αὐτὸ πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ ἱεραποστολή τῆς Ἐκκλησίας μας μέσα εἰς τὸν λαόν μας. Ἡ ἐνορία πρέπει νὰ γίνῃ ἀσκητικὸν κέντρον, ἀλλὰ αὐτὸ ἤμπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ μόνον ἐφημέριος ἀσκητής. Ἡ προσευχὴ καὶ ἡ νηστεία, ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ, αὐτὰ εἶναι τὰ κύρια μέσα τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ τὰ ὁποῖα ἐπιδρᾷ ἀναγεννητικῶς ἐπάνω εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ ἐνορία, ἡ ἐνοριακὴ κοινότης πρέπει νὰ ἀναγεννηθῇ καὶ ἐν τῇ φιλοχρίστῳ καὶ τῇ φιλαδέλφῳ ἀγάπῃ νὰ διακονῇ ταπεινὰ τὸν Χριστὸν καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, μὲ πραότητα καὶ ταπεινώσιν καὶ θυσίαν καὶ αὐταπάρησιν. Καὶ ἡ διακονία αὐτὴ ὀφείλει νὰ διαφωτίζεται καὶ νὰ τρέφεται ἀπὸ τὴν προσευχὴν καὶ τὴν λειτουργικὴν ζωὴν. Αὐτὸ εἶναι τὸ βασικόν, τὸ ἀπαραίτητον. Ἀλλὰ αὐτὰ ἀπαιτοῦν ὡς προϋπόθεσιν τὸ νὰ γίνωνν οἱ ἴδιοι οἱ ἀρχιερεῖς μας, οἱ ἱερεῖς μας καὶ οἱ μοναχοὶ μας ἀσκηταί. Καὶ δι' αὐτὸ «τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν».

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΦΩΤΙΚΗΣ ΤΑ Ρ' ΚΕΦΑΛΑΙΑ

ε'

Υ Τ Ε Ε Ο Υ Σ Ι -
Ο Τ Η Σ ἐστὶ ψυ-
χῆς λογικὴ θέλησις
ἐτοιμῶς κινουμένη
εἰς ὅπερ ἂν καὶ θέ-
λοι ἦντινα περὶ μό-
νον τὸ καλὸν ἐτοι-
μῶς ἔχειν πείσομεν,
ἵνα αἰεταῖς ἀγαθαῖς
ἐννοίαις τὴν μνήμην

ἀναλίσκωμεν τοῦ κακοῦ.

ἀ π ό δ ο σ ι ς

Αὐτεξουσιότης εἶναι ἡ θέλησις τῆς λογι-
κῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία κινεῖται ἀνεμποδίστως
πρὸς ὅ,τι θελήσει. Αὐτὴν τὴν θέλησιν πρέ-
πει γὰρ τὴν διαμορφώσωμεν ἔτσι, ὥστε πάν-
τοτε γὰρ μελετᾷ ἀγαθὰ νοήματα, διὰ γὰρ ἐξα-
φανίζωμεν τὰς μνήμας τοῦ κακοῦ⁹.

ΣΧΟΛΙΟΝ

9. Ἡ ἀνθρωπολογία τῶν Ἁγίων Πατέρων
ταυτίζει τὴν ἡθικὴν ἐλευθερίαν πρὸς τὸ αὐτε-
ξούσιον. Διὸ καὶ ὁ ἅγιος Δ. χαρακτηρίζει τὸ
αὐτεξούσιον ὡς «θέλησιν... ἐτοιμῶς κινουμέ-
νην εἰς ὅπερ ἂν καὶ θέλοι», ἐπομένως θέλησιν
ἐλευθέραν. Ἄλλὰ ἡ ἐλευθερία τελεῖ ὑπὸ τὴν
ἀδιάλειπτον δοκιμασίαν τῆς κλίσεώς της, ἐφ'
ὅσον ἡ ψυχὴ εἶναι λογικὴ καὶ κινεῖται «εἰς ὅ-
περ ἂν καὶ θέλοι», ἀλλὰ καὶ «δεκτικὴ κακίας
καὶ ἀγαθότητος».

Ὡς λέγει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, «Ἡ
λογικὴ καὶ νοερά ψυχὴ, οὐσίαν μὲν ἔχει τὴν
ζωὴν, ἀλλὰ δεκτικὴν τῶν ἐναντίων κακίας δη-
λονότι καὶ ἀγαθότητος. Ὅθεν δεικνύεται μὴ
οὐσίαν ἔχουσα τὴν ἀγαθότητα ὡσπερ οὐδὲ τὴν
κακίαν, ἀλλ' οἷόν τινα ποιότητα, καθ' ἑκατέ-
ραν, ὁπότε παρῆ, διατιθεμένη». (Κεφάλαια φυ-
σικά, θεολογικά, κεφ. λγ').

Ἵ ἄνθρωπος, λοιπόν, εἶναι ἐλεύθερος ἐπειδὴ
εἶναι «λογικὸν σκεῦος». Ὁ δὲ ἀγὼν, διὰ τὴν
οἰκείωσιν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τὴν ἀπώθησιν τοῦ
κακοῦ, τὸ ὁποῖον προσάγει ὁ διάβολος καὶ τὰ
πάθη, διεξάγεται εἰς τὸν νοῦν, διὰ τῶν λογι-
σμῶν.

Ἵ ἅγιος Δ. διὰ τῆς ὑποδείξεως, ὅπως ἔχω-
μεν τὴν θέλησιν εἰς τὸ καλόν, «ἵνα αἰεταῖς
ἀγαθαῖς ἐννοίαις τὴν μνήμην ἀναλίσκωμεν τοῦ
κακοῦ», ἔχει ὑπ' ὄψει τὴν ἤδη «προκατειλημμέ-
νην» ὑπὸ κακῶν μνημῶν ψυχὴν. Αἱ μνήμαι ὄ-
ταν χρονίσουν καθίστανται «πάθη ψεκτά» καὶ
δυσσαπόβλητα, ὁπότε ἡ ἐλευθερία δουλοῦται. Καὶ
ἐν βασικὸν μέσον «ἀπελευθερώσεως» εἶναι αἱ
«ἀγαθαὶ ἐννοίαι», βοηθούμεναι φυσικὰ ὑπὸ τῆς
παραδοσιακῆς ἀσκητικῆς ἀγωγῆς καὶ ἀπὸ τὴν
ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, καὶ πρῶτα
ἀπ' ὅλα ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ἁγίου Πνεύ-
ματος.

ς'

Ω Σ ἐσσι γνώσεως ἀ-
ληθινῆς τὸ διακρι-
νειν ἀπαισίτως τὸ
καλὸν ἐκ τοῦ κακοῦ
τότε γὰρ ἡ τῆς δικαι-
οσύνης ὁδὸς τὸν νοῦν
ἀνάγουσα πρὸς τὸν
τῆς δικαιοσύνης ἡλι-
ον εἰς ἄπειρον αὐτὸν
φωτισμὸν παρεισάγει

γνώσεως ὡς μετὰ παρηγοίας λοιπὸν τὴν
ἀγάπην ἐπιζητοῦντα. Δεῖ τοίνυν ἀοργήτω
θυμῷ ἀρπάζειν τὸ δίκαιον ἐκ τῶν αὐτῶ
ὑβρίζειν τολμώντων ὁ γὰρ τῆς εὐσεβείας
ζῆλος οὐ μισῶν ἀλλ' ἐλέγχων τὸ νίκος ἐν-
δείκνυται.

ἀπόδοσις

ζ'

Φῶς ἀληθινῆς γνώσεως εἶναι τὸ νὰ διακρίνη κανεὶς ἀλάθηστα κάθε μορφήν καλοῦ ἀπὸ κάθε μορφήν κακοῦ. Διότι τότε ἡ ὁδὸς τῆς δικαιοσύνης, ὅλου τοῦ καλοῦ, ἀγαδιβάζει τὸν νοῦν εἰς τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης καὶ τὸν εἰσάγει εἰς ἀπειρον φωτισμὸν γνώσεως, διότι ὁ νοῦς ζητεῖ πλέον μὲ πολλήν οικειότητα τὴν ἀγάπην.

Πρέπει λοιπὸν μὲ θυμὸν, χωρὶς ὀργήν, γὰ προστατεύωμεν τὸ δίκαιον ἐναντὶ ἐκείνων ποῦ τολμοῦν νὰ τὸ καταπατήσουν. Ὁ ζῆλος ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας δὲν ἐνεργεῖ ἀπὸ μῖσος, ἀλλὰ ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὸ δίκαιον¹⁰.

ΣΧΟΛΙΟΝ

10. Ἡ διάκρισις ἀποτελεῖ φῶς γνώσεως, κατὰ τοὺς ἁγίους Πατέρας καὶ εἶναι «μείζων πασῶν τῶν ἀρετῶν». Χάρις εἰς τὴν διάκρισιν δὲν ἀπατῶνται ἀπὸ τὰς ἀληθοφανείας οἱ Μοναχοί. Ἡ διάκρισις εἶναι γεννήτρια ὅλων τῶν ἀρετῶν καὶ φύλαξ αὐτῶν. Γεννᾶται ἐκ τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς ἀπαθείας, ἀποτελεῖ δὲ καρπὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὁ ἅγιος Δ. λέγει, ὅτι μὲ τὸ φῶς τῆς διακρίσεως ὁ νοῦς εἰσέρχεται εἰς τὴν «ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης», ἥτις ἀναδιβάζει τὸν νοῦν εἰς τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης - Χριστόν, ὅπου ὑπάρχει ἀπειρος φωτισμὸς γνώσεως.

Καὶ ταῦτα γίνονται ἀπὸ τὴν παρησίαν τοῦ νοῦ, ὅστις ζητεῖ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Ἡ «παρησία» εἶναι εἰς ὅρος μυστικοῦ περιεχομένου, περὶ οὗ θὰ γίνῃ λόγος ἀργότερον, ὅστις σημαίνει τὴν οικειότητα τῆς ψυχῆς μὲ τὸν Θεόν.

«Ἀόργητος θυμός», φαίνεται ὡς σχῆμα ὀξύμωρον. Ἐν τοῦτοις ἀποτελεῖ βασικὴν ἀρετὴν, ἀναλογοῦσαν εἰς μίαν τῶν τεσσάρων «γενικῶν ἀρετῶν», τὴν ἀνδρείαν, (φρόνησις, σωφροσύνη, δικαιοσύνη, ἀνδρεία).

Ὁ Προφήτης Δαβὶδ προτροπεῖ «ὀργίξεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε». Ὁ ἅγιος Δ. τὸ θέμα τοῦ «ἀοργήτου θυμοῦ» ἀναφέρει ἐκτενέστερον εἰς τὸ ξβ' κεφ., περὶ οὗ θὰ γίνῃ λόγος ἐν τῷ οικείῳ τόπῳ.

Τὸ νόημα, λοιπὸν, τοῦ ζ' κεφ. εἶναι, ὅτι δειλομέν μὲ «ἀόργητον θυμὸν», ἰσοῦμεν πρὸς «ζῆλον τῆς εὐσεβείας», νὰ ἀγωνιζώμεθα ὑπὲρ τοῦ δικαίου, καταπατουμένου ὑπὸ ἄλλων. Ἐννοεῖται δέ, ὅχι τοῦ ἡμετέρου. Ὅχι ὡς μισῶντες, ἀλλὰ προσστατεύοντες τοὺς ἀδικουμένους καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀδικούντας ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν τῆς ἀδικίας.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ

λόγος τὴν νοερὰν αἰσθησὶν πληροφορεῖ· ἐνεργεῖα γὰρ ἀγάπης ἐκ τοῦ Θεοῦ φέρεται, διόπερ καὶ ἀβασάνιστος ἡμῶν ὁ νοῦς διαμένει ἐν τοῖς τῆς θεολογίας κινήμασιν. Οὗ γὰρ πάσχει τότε πενίαν τὴν μερίμναν φέρουσαν,

ἐπειδὴ τοσοῦτον ταῖς θεωρίαις πλατύνεται ὅσον τῆς ἀγάπης ἢ ἐνέργεια θέλει. Καλὸν οὖν αἰεὶ πίστει περιμένειν δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη τὸν φωτισμὸν τοῦ λέγειν· οὐδὲν γὰρ πτωχότερον διανοίας ἐκτὸς Θεοῦ φιλοσοφοῦσης τὰ τοῦ Θεοῦ.

ἀπόδοσις

Ὁ πνευματικὸς λόγος πληροφορεῖ - χορταίνει τὴν νοερὰν αἰσθησὶν τῆς ψυχῆς, διότι πηγάζει ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ νοῦς μας τότε παραμένει ἀνεγὸχλητος εἰς τὰς θεολογικὰς θεωρίας του. Εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν εὐρισκόμενος, αἰσθάνεται πληρότητα, καὶ ὄχι πενίαν, ἥτις προκαλεῖ τὰς μερίμνας, ἐπειδὴ τόσον ἐκτείνεται εἰς τὰς πνευματικὰς θεωρίας, ὅσον καθορίζει ἢ ἐνέργεια τῆς θείας ἀγάπης.

Εἶναι λοιπὸν πρόπον νὰ περιμένη κανεὶς πάντοτε μὲ πίστιν, ποῦ ἐνεργεῖται ἀπὸ τὴν ἀγάπην, τὸν φωτισμὸν προκειμένου νὰ διδάξῃ. Διότι τίποτε δὲν εἶναι πτωχότερον ἀπὸ τὴν διάνοιαν, ποῦ φιλοσοφεῖ περὶ τοῦ Θεοῦ χωρὶς τὸν φωτισμὸν τοῦ Θεοῦ¹¹.

ΣΧΟΛΙΟΝ

11. Ὁ πνευματικὸς λόγος γεννᾶται ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐνεργεῖ ἐπὶ τῆς νοερᾶς αἰσθήσεως, περὶ ἧς ὁμιλήσαμεν. Ὡς γέννημα, λοιπὸν, τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ὁ πνευματικὸς λόγος κινεῖται εἰς τὴν σφαῖραν τῆς Θεολογίας μὲ πηγαῖα καὶ ἄνετα πτερυγίσματα.

Ἡ νοερὰ αἰσθησις, ἡνωμένη μὲ τὸν νοῦν, παράγει συνεχῶς θεολογικὰ νοήματα. Ὁ νοῦς ἐπομένως, παραμένει «ἀβασάνιστος», δηλ. ἀνώτερος τῶν κακῶν ὀχλήσεων τῆς ψυχῆς, χάρις εἰς τὴν εὐτοκίαν του. Εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν δὲν «πάσχει πενίαν».

Ὁ νοῦς διατελεῖ ἐν «εὐθηνία», ἐν κορεσμῷ πνευματικῷ. Εἶναι ἀνευθεῖς, «πλατύνεται ταῖς θεωρίαις», κινεῖται εἰς τὰ ἄπειρα πλάτη τῶν μυστικῶν θεωριῶν. Πόσον; Ὅσον «τῆς ἀγάπης ἢ ἐνέργεια θέλει». Διὸ καὶ δὲν περιπίπτει εἰς τὴν «μέριμναν». Ἡ «μέριμνα» ἢ ὁ μετεωρισμός, ἀποτελεῖ κατάστασιν ἀνίας, στενοχωρίαν, ἀγχος ψυχῆς, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς «πενίας», τοῦ κενοῦ, τῆς ἀργίας περὶ τὰ πνευματικά τοῦ νοῦ.

Διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος Δ. συνιστᾷ, πρὶν ἀρχίσῃ κανεὶς νὰ ὁμιλῇ περὶ Θεοῦ, πρέπει μὲ πίστιν νὰ περιμένῃ τὸν ἀπὸ Θεοῦ φωτισμόν, «δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη», ὁπότε ἔχομεν τὴν «πληροφορίαν τῆς νοερᾶς αἰσθήσεως».

Χωρὶς αὐτὰς τὰς προϋποθέσεις, τίποτε δὲν εἶναι ἐνδεέστερον διανοίας «κριλοσοφούσης ἐκτὸς Θεοῦ τὰ τοῦ Θεοῦ».

ἦ'

ΟΙΣ πνευματικοῖς θεωρήμασιν, οὔτε ἀφώτιστον ὄντα δεῖ ἐπιβάλλειν, οὔτε μὴν πλουσίως καταλαμπόμενον ὑπὸ τῆς χρησιότητος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπὶ τὸ λέγειν ἔρχεσθαι. Ὅπου μὲν γὰρ πενία,

φέρει τὴν ἀγνοίαν ὅπου δὲ πλοῦτος, οὐ συγχωρεῖ τὸ λέγειν. Μεθύουσα γὰρ τότε ἡ ψυχὴ τῇ ἀγάτῃ τοῦ Θεοῦ σιγώσῃ φωνῇ θέλει κατατριφᾶν τῆς δόξης τοῦ Κυρίου. Τὴν οὖν μεσότητα δεῖ ἐπιτηροῦντα τῆς ἐνεργείας εἰς λόγους θεηγόρους ἔρχεσθαι. Τοῦτο μὲν γὰρ τὸ μέτρον εἶδος τι λόγων ἐνδόξων χαρίζεται, ἢ δὲ τῆς ἐλλάμψεως πολυτέλεια τὴν πίστιν τρέφει τοῦ λόγοντος ἐν πίστει, ἵνα πρῶτος ὁ διδάσκων τῶν καρπῶν γεύσῃται δι' ἀγάπης τῆς γνώσεως. (Τὸν κοπιῶντα γὰρ, φησί, γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν).

ἀ π ὀ δ ο σ ι ς

Ὅπως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ διδάσκῃ κανεὶς, ὅταν δὲν φωτίζεται ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἔστι δὲν δύναται νὰ διδάξῃ καὶ ὁ πλουσίως ἐλλαμπόμενος ὑπὸ τῆς χρηστότητος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Διότι ὅπου μὲν ὑπάρχει ἔλλειψις φωτός, ἐκεῖ ὑπάρχει

ἀγνοία. Ὅταν δὲ λάμπει πλούσιον φῶς, δὲν ἤμπορεῖς νὰ ὁμιλήσῃς. Ἐπειδὴ ἡ ψυχὴ τότε μεθ' ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ἐπιθυμεῖ μέσα στὴν σιωπῇ νὰ ἀπολαμβάνῃ τὴν γλυκύτητα τῆς δόξης τοῦ Κυρίου.

Πρέπει, λοιπόν, νὰ παρατηρῇ κανεὶς πότε ἡ ψυχὴ τοῦ ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μετρίως, προκειμένου νὰ ὁμιλήσῃ περὶ Θεοῦ. Αὐτὴ μὲν ἡ μέση κατάστασις χαρίζει εἰς τὴν ψυχὴν ἕνα εἶδος λαμπρῶν καὶ θαυμασιῶν λόγων. Ὁ δὲ θεὸς φωτισμὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, δυνάμῳ τὴν πίστιν τοῦ διδάσκοντος μὲ πίστιν, εἰς τρόπον ὅστε ὁ διδάσκων νὰ γεύεται πρῶτος αὐτὸς ἀπὸ τοὺς καρποὺς τῆς γνώσεως μὲ τὴν ἐνέργειαν τῆς θείας ἀγάπης, κατὰ τὸ Ἀποστολικόν: «Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν»¹². (Β' Τιμ. 2, 6).

ΣΧΟΛΙΟΝ

12. Ὁ ἅγιος Δ. εἰς τὸ ἦ' κεφ. ἀναπτύσσει ἐκτενέστερον τὸ προηγούμενον. Εἰ στὸ ζ' κεφ. δίδει μίαν μόνον διάστασιν τῆς καταστάσεως τοῦ νοῦ τὸν φωτισμόν, διὰ τῆς ἐνεργείας τῆς ἀγάπης. Ὁ φωτισμὸς ἀποτελεῖ «μεσότητα» μεταξὺ ἀπουσίας φωτός καὶ «πλουσίας ἐλλάμψεως».

Εἰς τὸ παρὸν κεφ. ἀποκαλύπτει ἐτέρας δύο καταστάσεις, καθ' ἃς οὔτε ἀφώτιστον ὄντα... οὔτε μὴν πλουσίως καταλαμπόμενον... ὑπὸ τῆς χρηστότητος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐπὶ τὸ λέγειν ἔρχεσθαι». Διότι εἰς μὲν τὴν πρῶτην περιπτώσιν ὑπάρχει «πενία» φέρουσα ἀγνοίαν. Εἰς δὲ τὴν δευτέραν ὑπάρχει «πλοῦτος», ὅστις εἶναι «μέθη ψυχῆς», ἢ ὁποῖα «σιγώσῃ φωνῇ θέλει κατατριφᾶν τῆς δόξης τοῦ Κυρίου».

Ἐπομένως πρέπει νὰ «ἐπιτηροῖται», νὰ ἀναζητῆται ἡ «μεσότης», ὡς ἡ μόνη κατάσταση, πρὸς διδασχὴν, διότι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα δίδει εἰς τὸν νοῦν κάποιους λόγους ἐμπνευσμένους, ὑψηλὰς ἐννοίας, ἅγια νοήματα, «εἶδος τι λόγων ἐνδόξων».

Ἡ δὲ βαρύτιμος ἔλλαμψις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μαζὺ μὲ τὰ ἀνωτέρω θεῖα δῶρα του, «τὴν πίστιν τρέφει» τοῦ διδάσκοντος ἐν πίστει. Καὶ οὕτω πραγματοποιεῖται ἡ παραγγελία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, κατὰ τὴν πνευματικωτέραν καὶ μυστικωτέραν ἐκδοχὴν, καθ' ἣν πρῶτος ὁ διδάσκων τῶν καρπῶν γεύεται τῆς γνώσεως τῆς ἀγάπης.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΚΑΙ ΔΙ ΝΕΑΙ

ΕΚ ΝΕΩΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ

ΕΟΚΛΗΤΟΙ αναμφι-
δύτως είναι οι εύγε-
νείς νέοι Μοναχοί,
που ήλθαν τελευταί-
ως εις τὸ Ἅγιον Ὄ-
ρος, διὰ νὰ ἐπανδρώ-
σουν τὰς Ἱεράς Μο-
νάς. Καί μυστικὸν

ἔργον τῆς Προστάτιδος τοῦ Ἁγίου Ὄρους,
Θεοτόκου Μαρίας, τῆς «κουροτρόφου Παρ-
θένων», εἶναι ἡ μεταφύτευσις ἀπὸ τοῦ κό-
σμου εἰς τὸ Περιβόλι Τῆς, δύο ἀκόμη ὀλι-
γαριθμῶν μοναστικῶν ἀδελφοτήτων.

Πρόκειται διὰ τὴν ἐνταξιν ἕξ νέων Μο-
ναχῶν, ὑπὸ τὸν γέροντά των ἀρχιμανδρί-
την κ. Στέφανον, εἰς τὴν ἀπὸ διετίας ἀνη-
γούμενον Ἱ. Μονῆν τοῦ Καρακάλλου καὶ
ισαριθμῶν νέων Μοναχῶν καὶ δοκιμῶν, ὑπὸ
τὸν ἡγούμενον τὸν π. Γεώργιον, εἰς τὴν
Ἱ. Μονῆν τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου.

Τί νὰ εἴπωμεν; «Ἵμνος ἅπας ἠττάται,
συνεκτείνεσθαι σπεύδων τῷ πλήθει τῶν πολ-
λῶν δωρεῶν» τῆς Παναγίας Παρθένου. Ἡ
Ὅποια, πέρα ἀπὸ κοντόφθαλμες ἱστορικὲς
ἐρμηνεῖες τοῦ φαινομένου τῆς εἰσόδου εἰς
τὰς Μονὰς τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἐξήχοντα καὶ
πλέον νέων Μοναχῶν, κατὰ τὸ πλεῖστον
ἐπιστημόνων, ἐντὸς μιᾶς διετίας, ἔκαμε τὸ
θαῦμα τῆς, διότι «ἔως ἄρτι ἐργάζεται» εἰς
τὸν ἐπίγειον παράδεισόν Τῆς. «Ἐνθα βοη-
θεῖ τοὺς σαροφόρους Μοναχοὺς νὰ ἀγγε-
λοποιηθοῦν, ἀφοῦ ὁ κόσμος ἐθεώθη δι' Αὐ-
τῆς καὶ δι' Αὐτῆς «ὁ σύμπας τῶν ἀνθρώπων
χοῦς εἰς σῶμα ἀνεπλάσθη Θεῷ».

* * *

Τὰ θαύματα τῆς Θεοτόκου ἤρχισαν νὰ
προσλαμβάνουν ὄρατὴν μορφήν, ἀναφορι-
κῶς μὲ τὴν ἀκατανίκητον ἔλξιν ἀπὸ τὰς
Βυζαντινὰ Μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Ὄρους,

ποῦ ἠσθάνθησαν θεοφιλεῖς νέοι προσοντοῦ-
χοι, ἀπὸ τὸ ἔτος 1968, ὅταν τὸ μικρὸν καὶ
ὠραιότατον ἱερὸν σεμνεῖον τοῦ Σταυρονική-
τα ἐδέχθη 3 - 4 φιλοκάλους ψυχάς, διὰ νὰ
τὸ ἀνεγείρουν ἀπὸ τὴν πτώσειν του, νὰ τὸ
ἀνακαινίσουν καὶ διὰ νὰ τὸ ἀναδείξουν σή-
μερον εἰς πνευματικὴν κυψέλην μιᾶς δω-
δεκάδος νέων Μοναχῶν, κηροπλαστούντων
τὸ μέλι τῆς μοναχικῆς ἡσυχίας καὶ ἀγαλ-
λιάσεως, διὸ καὶ πολλοὶ ψυχαὶ μεταβαί-
νουν ἐκεῖ «ἀγαλλιασθῆναι πρὸς ὄραν».

Τὴν χαρὰν τοῦ μικροῦ αὐτοῦ Μοναστη-
ρίου, ἠκολούθησε πέρυσιν ἡ μεγάλη Μονῆ
τοῦ Φιλοθέου. Μία δεκάς γερόντων καὶ ἀ-
σθενῶν, μὴ δυναμένων νὰ διακονήσουν στοι-
χειωδῶς οὔτε τὸ ἱερὸν καθίδρυμα οὔτε ἑ-
αυτοὺς, ἀνέμενον ἐπ' ἐλπίδι μόνον ἀπὸ τὴν
«Γλυκοφιλοῦσαν» — τὴν ἐφέστιον τῆς Μο-
νῆς — νὰ διασωθῆ ἀπὸ τὸν ἀφανισμόν τὸ
Μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἠσκήθη ὁ ἅγιος
Κοσμάς ὁ Αἰτωλός. Καὶ τὸ θαῦμα ἐγένετο.
Ἐἴκοσι πέντε Μοναχοὶ καὶ δόκιμοι, ὄλοι γέ-
οι, ἀσκούμενοι εἰς τὰ ἐρημικότερα μέρη τοῦ
Ἁγίου Ὄρους, ἄφησαν τὴν ἡσυχαστικὴν
ἀγωγήν των καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ ἱερὸν Μο-
ναστήριον μετὰ τοῦ ἁγίου Γέροντός των.
Καὶ τώρα, τὸ τῶς ἀλαμπές καὶ εἰς ἀδο-
ξίαν περιπεσὸν βυζαντινὸν καθίδρυμα, ἔγι-
νε πάλιν «παλαιστρα ἀγίων ἀνδρῶν», φά-
ρος πνευματικῆς καὶ τόπος ἀληθοῦς μετα-
νοίας.

* * *

Ἄλλὰ πρὶν ἀκόμη συνέλθωμεν ἀπὸ τὴν
χαρὰν καὶ τὴν ἐκπληξιν, πρὶν τελειώσωμεν
τοὺς ὕμνους καὶ τὰς εὐχαριστίας πρὸς τὴν
Κυρίαν Θεοτόκον, διὰ «τὸν ποταμὸν τὸ γλυ-
κερὸν τοῦ ἐλέους Τῆς», νῆα χαρὰ, νέον
θαῦμα. Περισσότεροι ἀπὸ εἴκοσι Μοναχοὶ
Θεολόγοι καὶ μία δεκάς δοκιμῶν ὑπὸ τὸν

ἀρχιμανδρίτην των, εἰσήλθον εἰς ἑτέραν ἐν ἀπανδρῶσει ὑπάρχουσαν Μονήν, τὴν ὑψηλόκορμον καὶ μετέωρον Σιμωνόπετραν.

Τὰς μοναστικὰς ἀδελφότητα τοῦ 4 - 5ου αἰῶνος ἐχαρκτηρίζον ὡς «παρεμβολὰς ἀγγέλων». Ἄν δὲν εἶναι ἀγγελοὶ ἀκόμη οἱ νεόφυτοι Μοναχοί, ποῦ «ἄφρησαν πατέρα, μητέρα, ἀδελφούς, ἀδελφάς, ἀγρούς. . .» καὶ τὸ «δύστηνον δοξάριον», πάντως εἰς τὴν σημερινήν ἐποχὴν εἶναι «βραχὺ τι παρ' ἀγγέλους ἠλαττωμένοι», εἶναι «οἱ κήρυκες τῆς ἐρχομένης Βασιλείας καὶ οἱ προφῆται τῆς Καινῆς Διαθήκης». Καὶ τὸ μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς ἱερὸν καταγώγιον τοῦ Ὁσίου Πατρὸς μας Σίμωνος τοῦ Μυροβλήτου, ἔρημον σχεδὸν προηγούμενος, ἤδη «ἐξήθησεν ὡσεὶ κρίνον», εὐωδιάζον τὰς ψυχὰς, αἰτινες ἀναζητοῦν τὴν «ἀνθοποιὸν ἀρετὴν ἐξ ἔρημαίων λόφων».

Ἐὰν δὲν εἶναι αὐτὸ θαῦμα Μαρίας, τῆς Παρθένου, ποῦ ἀποτελεῖ «τῶν ἀσωμάτων — καὶ ἐνσωμάτων — τὸ ἄσμα καὶ τῶν πιστῶν τὸ ἐγκαλλώπισμα», πῶς ἐξηγοῦνται ὅλα αὐτὰ εἰς τὰς χαλεπὰς ἡμέρας μας, ὅταν ὅλοι οἱ παρατηρηταί, ἡμέτεροι καὶ ξένοι, ἀπεφαίνοντο ἀπαισιοδόξως διὰ τὸ μέλλον τοῦ Ἁγίου Ὁρους; Πῶς ἐξηγεῖται ἡ ἔλευσις κατόπιν ἑτέρας ἑμελοῦς ἀδελφότητος ἐκ νέων Μοναχῶν ὑπὸ τὸν θεολόγον Γέροντά της, ἡ ὁποία ἐπήνδρωσε τὴν εἰς ἀδοξίαν περιπεσοῦσαν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ὁσίου ἐκείνου ἡγουμένου Κοδράτου Μονὴν τοῦ Καρακάλλου, ἀπορφανισμένην ἀπὸ τριετίας ἀδθᾶ καὶ ποιμένος; Καὶ πῶς νὰ ἐξηγήσωμεν, τὸ ὅτι ἕτερος θεολόγος δδεύων ἀνέτως διὰ πανεπιστημιακὴν καθηγεσίαν, «ἀφῆκε πάντα», ἐγένετο Μοναχὸς καὶ ἱερεὺς καὶ, παρακληθεὶς ὑπὸ ἀγιορειτῶν πατέρων, ἐδέχθη νὰ ἀναλάβῃ τὴν ποιμαντορίαν τῆς βυζαντινῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου, ἐνσωματώσας εἰς αὐτὴν καὶ 6 - 7 πνευματικὰ τέκνα του, νέους Μοναχοῦς;

* * *

Πῶς, λοιπόν, νὰ μὴ εὐχαριστήσωμεν «τὴν Θεοτόκον καὶ Μητέρα τοῦ Φωτός», ἡ Ὁποία «θέλωσι τὰς καρδίας ἀκροέστω πόθω» διὰ τῶν ἀπειρῶν εὐεργεσιῶν Της πρὸς ὅλον τὸν κόσμον καὶ διὰ τὴν στοργικὴν πρόνοιάν Της εἰς τὸ Ὅρος Της, «τὸ κάλλιστον ἔργον καὶ μέγιστον»; Καὶ πῶς θὰ ἠρνεῖτο τὸν κληρον της; «. . . τοῦτο τῆς γῆς ἀπά-

σης ἀπολεξαμένη, τῇ μοναχικῇ πρέπον καταγώγιον, προσκληρῶσαι διέγγων ἔγωγε. . .».

Ἄλλὰ καὶ ποῖος πείθει τὰς καρδίας νεαρῶν πιστῶν νὰ ἐγκαταλείψουν τοὺς ἐν τῇ κόσμῳ ἀγαπητοὺς των, νὰ διαρρήξουν τὰ δεσμὰ τῆς ἀπάτης τοῦ κόσμου καὶ μὲ σεμνότητα, «μὴ κραυγάζοντα, μηδὲ ἐρίζοντα ἐν ταῖς πλατείαις», νὰ ἀναλαμβάνουν τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ μὲ προθυμίαν νὰ ὑπομένουν τὸν «ὄνειδισμόν» Του;

Εἰς τὴν ἐποχὴν μας, ποῦ τόσο ἀσυμπαθῶς ἤχει ὁ Μοναχικὸς βίος, διότι ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὰς θεορρύτους πηγὰς τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ παρουσία τῶν νέων αὐτῶν ἀποτελεῖ τὸ ἄλλας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ κόσμου καὶ τὴν χαρὰν τῶν οὐρανῶν. Εὐχκαίρον ἐστὶν εἰπεῖν μετὰ τοῦ προφήτου «Εὐφράνθητι ἔρημος ἢ οὐ τίχτουςα, ρῆξον καὶ βόησον ἢ οὐκ ὠδίγουςα» ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου. . .», περὶ τῆς ὁποίας ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν Βασίλειος, ἔγραφε: «Ἐνταῦθα τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, εἰς ὃ Χριστὸς ἀνερχόμενος προσηύχετο ἔνταῦθα ὁ Χριστὸς ὁ τῆς Ἐρήμου φίλος ἔνταῦθα ἡ στενὴ καὶ τεθλιμμένη ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν. . .».

* * *

Ἄλλ' ἢ κατὰ χρόνους χρομένη, διὰ τῶν «πολλὰ ἰσχυουσῶν» πρεσβειῶν τῆς Θεοτόκου, εὐλογία τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος, συναντᾶ, ὡς εἶναι ἐπόμενον, ἐπιφυλάξεις καὶ διατυπῶνται μὲ σκεπτικισμόν ἀμφιβολία, ὡς πρὸς τοὺς ἡγουμένους ποῦ ἀνέλαβον διαποίμανσιν ψυχῶν-μονοτρόπων, χωρὶς προηγούμενος νὰ ὑποστοῦν τὴν ἐν ὑποταγῇ ἀγωγὴν τοῦ Μοναστηρίου.

Ἐκ πρώτης ὄψεως αἱ ἐπιφυλάξεις δὲν στεροῦνται βάσεως, ἐπειδὴ ἡ παράδοσις ἡ μοναστικὴ θέλει τοὺς ἡγουμένους κατόχους τῆς «τέχνης τῶν τεχνῶν καὶ τῆς ἐπιστήμης τῶν ἐπιστημῶν», ποῦ ἀναφέρεται εἰς τὴν καθοδήγησιν τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ «ποιικλωτάτου αὐτοῦ καὶ πολυτροπωτάτου ζώου». Τὸ ἄριστον, λοιπόν, εἶναι ἡ μακρὰ προσωπικὴ πείρα ἡνωμένη μετὰ τῆς ἀρετῆς. Ἄλλ' ἔὰν δὲν ὑπάρχῃ πείρα, τὸ χριστιανικὸν ἦθος μὲ τὴν «παιδείαν Κυρίου» ἀποτελοῦν σημαντικώτατα ἐφόδια ποιμένος. Καὶ μάλιστα ὅταν εἰς αὐτὸν δεσπόζει ἡ αὐτογνωσία, ἡ ἐπίγνωσις τῆς ἀλήθειας, ποῦ δὲν εἶναι

τίποτε άλλο από την ταπείνωσιν. Καί νομίζομεν ὅτι καί μόνῃ ἢ ταπείνωσις καλύπτει πολλές ἑλλείψεις.

Διὰ νὰ καθησυχάσωμεν δὲ τοὺς ἀνησυχούντας καὶ διὰ νὰ μὴ στερήσωμεν τοὺς ἀναγνώστας τῶν «Α.Δ.» ἐνὸς πνευματικοῦ ἐντυφνήματος, παραθέτομεν ὀλόκληρον τὸν ἐνθροιστήριον λόγον ἐνὸς ἐκ τῶν νέων ἡγουμένων, ὡς ἐκφραστικὸν μιᾶς εἰλικρινοῦς ὁμολογίας καὶ ὡς μέτρον τῶν διαθέσεων, ὑπὸ τῶν ὁποίων διακατέχονται οἱ νέοι Μοναχοί, ἀναλαμβάνοντες τὸν σταυρὸν τοῦ ποιμένου. Ἴδου τὸ κείμενον:

ΠΑΝΟΣΙΟΛΟΓΙΩΤΑΤΕ ἅγιε Λαύρας, Πανοσιολογίτατοι Ἀντιπρόσωποι τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, ἅγιοι Καθηγούμενοι τῶν Ἱερῶν Μονῶν Διονυσίου, Καρακάλλου, Φιλοθέου καὶ Σίμωνος Πέτρας καὶ λοιπῇ τιμῆι χορεΐα τῶν προσελθόντων πατέρων καὶ ἀδελφῶν.

Ἀπορᾶ καὶ θαυμάζω δι' ὅσα ἡ χάρις καὶ ἡ ἄπειρος φιλανθρωπία τοῦ παναγάθου Θεοῦ τελεσιουργεῖ σήμερον εἰς τὴν ἐλαχιστότητα μου. Πόθος δικαῆς ὑπέκαιε πάντα εἰς τὰ στηθῆ μου νὰ καταστήσωμεν εἰς τὸν ἡγιασμένον αὐτὸν τόπον διὰ νὰ εὐρωμεν εἰς τὴν ἡσυχίαν ἐνὸς κελλίου καὶ τὴν ὑπακοὴν ἐνὸς γέροντος τὴν κάθαρσιν καὶ τὴν ἔνωσιν μετὸν ἡγαπημένον νυμφίον τῆς ψυχῆς μας.

Ἴδου ὅμως ὅτι ὁ Κύριος ὠδήγησε μὲν τὰ θήματα μας εἰς τὸ «θειότατον καὶ βασιλικώτατον τοῦτο ὄρος τὸ ὑπεράνω πάντων τῶν ὀρέων τῆς οἰκουμένης» ('Αλέξιος Κομνηνός Α'), ὅχι ὅμως διὰ νὰ ἀπολαύσωμεν τὰ ποθούμενα ἀγαθὰ, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀναλάβωμεν τὴν κοπιώδη ποιμαντικὴν μέριμναν καὶ ἐπιστάσιαν τοῦ ἱστορικοῦ τούτου ἱεροῦ Κοινοβίου τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου.

Κεκοπιακότες ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε διακονίας ἡμῶν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τῇ προτέρᾳ Ἱερᾷ Μονῇ ἡμῶν, δὲν ἐπεζητήσαμεν τὰς εὐθύνας καὶ τὰς ὀδύνας τοῦ ἡγουμενικοῦ ἀξιώματος. Ἐδέχθημεν ὅμως νὰ ἀναλάβωμεν τὸ δυσβάστακτον τοῦτο ἔργον, χάριν τῆς ὑπακοῆς τῶσόν εἰς τοὺς ἁγίους πατέρας τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς, τῶν ὁποίων αἱ πολλαὶ καὶ ἐπίμονοι παρακλήσεις ἔκαμψαν τὴν καρδίαν μας, ὅσον καὶ εἰς τὰς συμβουλάς καὶ παροτρύνσεις, τὰς ὁποίας παρὰ πάντων τῶν ἀγιορειτῶν πατέρων ἐδεχόμεθα. Ἀκούσατε, ἔλεγον, τὴν φωνὴν μας, τὴν φωνὴν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, καὶ δεχθῆτε νὰ ἐπανδρώσετε μίαν ἀπὸ τὰς φθινούσας ἐκ τῆς λειψανδρίας ἀγιορειτικᾶς Μονᾶς.

Τὴν φωνὴν ταύτην ἐνώπισησαν καὶ οἱ ἀδελφοὶ τῆς ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Χαλκιδὸς ὀρηθρείσης Συνοδείας μας, συγκατανεύσαντες εἰς τὴν ἐνταῦθα ἐγκαταβίωσιν ἡμῶν.

Καὶ ἰδοὺ ἀνερχόμεθα τὰς βαθμίδας τοῦ ἡγουμενικοῦ τούτου θρόνου ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ ὡς νὰ ἀναβαίνωμεν εἰς σταυρὸν, διότι γνωρίζομεν καὶ τὸς δυσκολίας τῆς ποιμαντικῆς τοῦ κοινοβίου καὶ τοῦ μεθοδείας τοῦ διαβόλου καὶ τὴν ἰδικὴν μας πειρασίαν καὶ ἀσθένειαν. Ἀληθῶς κατὰ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον ἡ ὁδηγία τῶν ἀνθρώπων εἶναι

«τέχνη τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν».

Ἀισθανόμεθα ὅμως ἐν ταυτῷ μεγάλῃν παράκλησιν καὶ ἐνίσχυσιν, ἀναλογιζόμενοι ὅτι ἐκπληρούμεν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπαιροῦμεν τὴν Ἐφορον τοῦ Ἁγίου Ὁρους, Κυρία Θεοτόκον, παρ' ἧν καὶ ἐλπίζομεν νὰ ἐλεηθῶμεν, στηριχθῶμεν, ὀδηγηθῶμεν καὶ φωτισθῶμεν. Ἐλπίζομεν ἐπίσης εἰς τὰς ἁγίας εὐχὰς πάντων τῶν Ὁσίων Πατέρων τῶν ἐν ἀσκήσει διαλαμπάντων καὶ τελειωθέντων, τῶν μετὰ τῶν ζώντων καὶ ἀγωνιζομένων εἰσέτι ἀδελφῶν, ἀποτελούντων τὴν ἁγίαν ἀγιορειτικὴν οἰκογένειαν, οἱ ὅποιοι κάλλιον ἐμοῦ γνωρίζουν τὸν σταυρικὸν χαρακτήρα ὡς καὶ τὴν μεγίστην εὐθὺν τοῦ ἡγουμενικοῦ ἀξιώματος.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ νέος ἡγούμενος π. Γεώργιος, ἐπλεξε τὸ ἐγκώμιον τοῦ ἀγιορειτικοῦ μοναχισμοῦ, χαρακτηρίσας τοῦτον ὡς «γρηγορούσαν συνειδήσιν τῆς Ὁρθοδοξίας».

Τινές, λέγει, θεωροῦν, ἴσως τὰς ἀγιορειτικὰς Μονὰς ὡς περιφανῆ μουσεῖα καὶ λείψανα τοῦ Ὁρθοδόξου Βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ.

Δι' ἡμᾶς ὅμως, οἵτινες «περιπατοῦμεν ἐν πίστει», αἱ ἀγιορειτικαὶ Μοναὶ εἶναι πρωτίτως χώροι μετανοίας, προσευχῆς, ἀσκήσεως, καθάρσεως, ἐλλάμψεως καὶ θεώσεως. Μοναδικὴ ἀποστολὴ τῶν ἀγιορειτικῶν Μονῶν εἶναι νὰ διατηρήσουν ἀνόθευτον καὶ ἀδιάκοπον τὴν μοναχικὴν παράδοσιν τοῦ νηπτικοῦ καὶ θεωρητικοῦ βίου, νὰ μαρτυροῦν συνεχῶς εἰς τὸν κόσμον διὰ τὴν πραγματικότητα τῆς τελείας χριστιανικῆς ζωῆς, νὰ ἀποτελοῦν τὴν γρηγορούσαν συνειδήσιν τῆς Ὁρθοδοξίας, τὴν ἀφτυπίζουσαν κληρὸν καὶ λαὸν ἐκ τοῦ ὕπνου καὶ τῆς νάρκης τῆς ἔκκοσμικεύσεως, νὰ ὑπενθυμίζουσαν συνεχῶς τὴν κληρὸν τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὸν οὐρανὸν ὡς «Θεοῦ κεκελευσμένου», νὰ δίδουν τὸ μέτρον τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θεανθρωπίνης κοινωνικῆς - κοινοδικαῆς ζωῆς, τῆς βίουσῆς τὴν ἀγάπην ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ τῆς ὑπακοῆς, ὡς ἐβίωσαν αὐτὴν ὁ Κύριος μετὰ τῶν δώδεκα καὶ οἱ ἐν ἀκτιμοσύνη καὶ ἀγία φιλαδελφίᾳ ζῶντες χριστιανοὶ τῶν Ἱεροσολύμων.

Οὕτω βλέπει καὶ ὁ ἀγιορεΐτης ἅγιος Γρηγόριος Παλαμάς τὸ Ὁρος: «Περιφανῆς καὶ σεβάσμιος χώρος, τῶν ἀρετῶν ἐστία, τοῦ καλοῦ παντὸς ἐνδιαίτημα, τῶν ἐπουρανίων ἀντίτυπος καὶ ἀχειροποίητος σκηνή, παντὸς ἁγίου ἐλεύθερος τόπος καὶ παντὸς ἐναγοῦς πάθους ἀνώτερος».

Προεγγιζόμεν τὸν ἀγιορειτικὸν Μοναχισμὸν μετὰ πίστews, διότι γνωρίζομεν ὅτι οὗτος δὲν ἐκφράζει μίαν ἀνθρωπίνην ἔστω καὶ «θρησκευτικὴν» παράδοσιν, ἀλλ' ἐκφράζει τὸ φοβερὸν μυστήριον τοῦ ζῶντος Θεοῦ ὡς τὸ ἔζησαν καὶ ἐξέφρασαν αἱ χορεΐαι τῶν ἀγιορειτῶν πατέρων εἰς τὰ ἐρημητήρια ἢ τὰ κοινοβία, συνεχῶς βιάζοντες καὶ σταυρούντες ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, συνεχῶς κλαίοντες καὶ πενθοῦντες διὰ τὸ βάρος τῆς ἀνθρωπίνης ἀμαρτωλότητος, συνεχῶς ἐκζητοῦντες καὶ ποθοῦντες τὸν Θεόν, δωδόντες πρὸς αὐτὸν καὶ ὡς ἔλαφοι διψῶσαι τρέχοντες ὀπίσω αὐτοῦ, κορεννύμενοι ἀκορέστως καὶ θεώμενοι ἀθεάτως καὶ τρυφῶντες ἀπαύστως ἐκ τῆς θέας Αὐτοῦ.

Ἀναλογιζόμενος μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὸ «Μυστήριον τοῦ ἀγιορειτικοῦ μοναχισμοῦ», ὁ σεμνὸς ἡγούμενος, ἀποδέχεται τὴν διακονίαν

του με διάθεσιν «ταπεινόφρονος μαθητείας», λέγον·

Μέγα πράγμα τὸ Μυστήριον τοῦ ἁγιορειτικοῦ Μοναχισμοῦ. Τίς δύναται ποτε νὰ γνωρίσῃ ἐκτὸς τοῦ Παντεπόπτου Θεοῦ καὶ τῶν θεωθέντων ὀφθαλμῶν τὸν ἅγιον, πόσο ἀγῶνες ἐπετέλεσθησαν, πόσοι νίκαι κατὰ τῶν πονηρῶν πνευμάτων ἐπραγματοποιήθησαν, πόσα δάκρυα ἐχύθησαν, πόσοι ἀλλήλοι στεναγμοὶ ἐδόθησαν τὰ στήθη, πόσα ὑπερφυῖ ὀράματα καὶ ἀποκαλύψεις εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἁγιορειτῶν πατέρων;

Ταῦτα ἀναλογιζόμενοι φοβούμεθα διὰ τὴν ἰδικήν μας πτωχείαν, ἀλλὰ καὶ χαίρομεν διὰ τὴν φανερώσιν τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Ἄνερχόμεθα πρὸς τὸ καπνίζον καὶ φλογιζόμενον τοῦτο Ὅρος τὸ κεκαλυμμένον διὰ τοῦ θεοῦ γνόφου καὶ τοῦ θαυραίου φωτός, ὃς ὁ Μωϋσῆς εἰς τὸ Σινὰ καὶ οἱ Ἀπόστολοι εἰς τὸ Θαβῶρ.

Διὸ καὶ ἡ στάσις μας ἐναντί τῆς ἁγιορειτικῆς παραδόσεως τῆς πάντοτε εἰς τὸν πυρῆν αὐτῆς διατηρούσης ἀνόθευτον τὴν ἀποστολικὴν παράδοσιν, εἶναι στάσις ταπεινόφρονος μαθητείας, ποθοῦμεν νὰ ἀλλοιωθῶμεν καὶ ὄχι νὰ ἀλλοιωσώμεν, νὰ σωθῶμεν καὶ ὄχι νὰ σώσωμεν, νὰ μορφωθῶμεν καὶ ὄχι νὰ μορφώσωμεν, νὰ διδασθῶμεν καὶ ὄχι νὰ διδάσωμεν.

Ἐπιζόμεν ὅτι ὁ Κύριος δι' εὐχῶν σας θὰ εὐλογήσῃ τὰς προθέσεις μας αὐτὰς καὶ θὰ μᾶς χαρίσῃ ἀρχὴν μετανοίας καὶ ἐπιστροφῆς, ὥστε ἡ ἔλευσις μας ἐνταῦθα νὰ εἶναι πρὸς σωτηρίαν καὶ ὄχι πρὸς κατάρκισιν.

Μετὰ τὴν ὁμολογίαν ταύτην ὀφείλομεν τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ χρέους τῆς εὐχαριστίας πρὸς ἕσους μετὰ Θεὸν καὶ διὰ τὸν Θεὸν συνήργησαν εἰς τὴν ἐνταῦθα ἔλευσίν μας καὶ τὴν ἐνταῦθα ἐγκατάστασιν.

Τελευταῖον, ὁ π. Γεώργιος, ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας του καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς ὄσους συνήργησαν εἰς τὴν μεταρῦψιν τῆς ἀδελφότητος εἰς Ἅγιον Ὅρος, ἐπικαλούμενος πάντων τὰς προεσχάς, διὰ τὴν εὐδωσίαν τῆς διακονίας του.

Εὐχαριστοῦμεν λέγει, τὸν Πανσοφ. Καθηγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας π. Αἰμιλιανὸν καὶ τὴν τιμίαν συνοδείαν αὐτοῦ, τοὺς ἐπὶ μακρὸν φιλαδέλφως ἐργασθέντας διὰ τὴν ἐνταῦθα ἔλευσιν μας τοὺς πρώτων ξενιστὰς ἡμᾶς ἐνταῦθα καὶ μεριμνησάντας διὰ τὴν τακτοποίησιν ἡμῶν. Εὐχαριστοῦμεν τοὺς ἐκλεκτοὺς πατέρας καὶ ἀδελφοὺς τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς, τοὺς μετὰ πολλῆς πατρικῆς καὶ ἀδελφικῆς ἀγάπης ἐναγκαλισθέντας ἡμᾶς καὶ δόντας εἰς ἡμᾶς οὐ μόνον τὰς ἐαυτῶν ψυχὰς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐαυτῶν σώματα.

Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ μνησθῶ τῆς ἀγάπης τοῦ ἁγίου Προηγούμενου καὶ σεβαστοῦ μοι Γέροντος π. Διονυσίου, τοῦ εὐχαρίστως παραχωρήσαντος τὴν ἡγουμενίαν προκειμένην διὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ ἐνσωμάτωσις τῆς νέας εἰς τὴν παλαιὰν ἀδελφότητα.

Αἰωνία δὲ ἡ μνήμη καὶ τοῦ μακαριστοῦ προκατόχου ἡμῶν Γέροντος Βησσαρίου διὰ τὴν σφόδρα παθήσαντος καὶ ἐργασθέντος διὰ τὴν ἔλευσιν ἡμῶν.

Εὐχαριστοῦμεν καὶ ὑμᾶς ἅγιο Λαύρας καὶ ἄλλοι Καθηγούμενοι καὶ Ἀντιπρόσωποι, σεβάσμιοι πατέρες καὶ ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀξιώσιμοι κύριοι ἐκ-

πρόσωποι τῶν Κρατικῶν ἀρχῶν καὶ λοιποὶ ἀγαπῶντες πατέρες καὶ ἀδελφοὶ διὰ τὴν ἐνταῦθα τιμητικὴν σας ἔλευσιν.

Ἡ παρουσία σας δι' ἡμᾶς ὑπογραμμίζει τὴν κοινὴν ἡμῶν ζωὴν καὶ ἐνωσιν ἐν τῷ κυριακῷ σώματι, τὴν κοινὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ Πατρὸς, τὴν κοινὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὴν κοινὴν πίστιν καὶ ἐλπίδα τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, τὸν κοινὸν πόθον σωτηρίας καὶ τὴν κοινὴν ἀγάπην πρὸς τὰ ἁγιασμένα ἁγιορειτικὰ σκηνώματα.

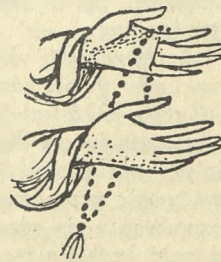
Κοινωνοῦντες καὶ ἡμεῖς σήμερον ἐν χαρᾷ τοῦ κοινοῦ τούτου συμποσίου τῆς πίστεως, εὐχόμεθα ὅπως ὁ κοινὸς Κύριος καὶ Σωτὴρ ἡμῶν διατηρῆ ἡμᾶς πάντοτε ἡνωμένους ἐν τῇ Τριαδικῇ αὐτοῦ κοινωνίᾳ μετὰ τῆς Ὑπερευλογημένης Θεοτόκου, τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νικολάου, τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου καὶ πάντων τῶν ἁγιορειτῶν Πατέρων, ἵνα ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ δοξάζωμεν τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς Ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

Ἡμεῖς τί ἔχομεν νὰ εἰπωμεν εἰς ταῦτα, εἰμὴ νὰ εὐχόμεθα ἐν ἀγάπῃ ἐκτενωθῆ ὑπὲρ ὅλων τῶν ἀδελφῶν, τῶν παλαιῶν καὶ τῶν νέων καὶ ὅπως ὁ Κύριος, ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, «στεφανῶν ἐν ἐλπίᾳ καὶ ἰσχυρισμοῖς» τοὺς νέους ἡγουμένους καὶ τὰ νεώτερα τέκνα των;

Θὰ ἠθέλαμεν, ἀπλῶς, νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ὁ συλλογικὸς τρόπος εἰσόδου εἰς τὰς ἱεράς Μονὰς νέων Μοναχῶν, ἐλέγχει, ἀν μὴ τι ἄλλο, κάποιαν ἀπόστασιν μεταξὺ τῶν παλαιῶν καὶ τῶν νέων. Καὶ πρέπει νὰ ὁμολογηθῆ ὅτι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς παλαιότερας ἐποχάς, ποὺ εἰσῆρχοντο εἰς τὰ Μοναστήρια ἀπλοῖκοι ἐν ἀπλότητι, χωρὶς νὰ κρίνουν ὅτι εὐρισκαν, οἱ σημερινοὶ νέοι, χωρὶς νὰ στεροῦνται ἀπλότητος πνευματικῆς, ἔχουν τοιαύτην μορφωτικὴν συγκρότησιν, ὥστε νὰ κρίνουν τὰ πάντα καὶ μάλιστα ὄχι πολὺ λανθασμένα. Ἴδιως εἰς τὴν τέλει τῆς κοινῆς λατρείας, ἡ ὁποία ἀπορροφᾷ τὸν περισσότερον χρόνον τῆς Μοναστικῆς ζωῆς, εἶχον πολλὰς ἀντιρροήσεις, διότι ἐθυσιάζετο ἡ οὐσία εἰς τὸν τύπον, πρῶτα μὲν τοῦ ἐλέγχει ὁ θεὸς Παῦλος: «Ἦθελον πέντε λόγους λαλήσαι πρὸς σὺν ἡμῖν ἢ μυροῦς ἐν γλώσσῃ». Καὶ νομίζομεν, ὅτι τὸ θέμα τῆς λατρείας, ἀποτελεῖ διὰ τὰς Μονὰς κεφαλαιώδη παράγοντα ἕλξης ἢ ἀποθήσεως τῶν ψυχῶν.

Κατὰ τ' ἄλλα εἰμεθα αἰσιόδοξοι. Νέοι, με ἦθος καὶ με γνῶσιν τῆς δογματικῆς καὶ πνευματικῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας, μόνον φόβον δὲν μᾶς ἐμπνέουν. Εὐγνωμονοῦμεν τὴν Θεοτόκον Μαρίαν.

θ.

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ, Ο ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΙ

Η Α ἐσκέφθημεν ποτέ, τί θά ἦτο ἡ Ἐκκλησία χωρίς Ἐσταυρωμένον; Ἐφαντάσθημεν ποτέ, πῶς θά ἦτο ἡ Ἐκκλησία χωρίς τὸ Ἐσταυρωμένον Σῶμα, χωρίς τὸ ἐκχυθὲν Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, χωρίς τὸν Σταυρὸν Του;

Θά ἀποτολήσωμεν μίαν ὑπόθεσιν. Ὁ Θεός, ὡς Θεὸς ἔλεγεν ὅπως εἰς μίαν παραβολήν «οὐ δύναμαι ποιῆσαι ὡς θέλω ἐν τοῖς ἑμοῖς;...». Καὶ ἐντεῦθεν, δικαιοματικῶς, ὡς Υἱὸς καὶ Λόγος, προσλαμβάνει τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. Τὴν ὅποιαν καὶ θεώνει καὶ σώζει. Καὶ κατόπιν, ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς, δὲν σταυροῦται, ἀλλ' ἀποθνήσκει φυσικῶ θανάτῳ. Καὶ ἀνίσταται μὲ τὸ τεθειμένον Σῶμα Του καὶ ἀνέρχεται πρὸς τὸν Πατέρα...

Τί θά συνέβαιναν; Ἄς παρακάμψωμεν τὸ ἀπίθανον τῆς ὑποθέσεως. Ἄς παρακάμψωμεν καὶ τοὺς λόγους, ποὺ καθίστων τὴν Θυσίαν τῆς Ἀγάπης ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἀναπόφευκτον. Καὶ ἄς ἀναφερθῶμεν μόνον εἰς δύο λόγους. Εἰς τὸν ἠθικὸν καὶ τὸν συναισθηματικόν.

Καὶ διὰ μὲν τὸν ἠθικόν, θέτομεν τὸ ἐρώτημα: Ποτὸν νόημα θά εἶχεν ἡ ζωὴ, χωρίς τὸν ἀδιάλειπτον ἀγῶνα, ὃν συμβολίζει ὁ Σταυρός; Ἡ, ποτὸν τὸ περιεχόμενον τῆς σωτηρίας, ἀνευ τῆς ἐξ ἀνθρωπίνης πλευρᾶς ἐλευθέρως προσφορᾶς, τῆς δι' ἔργων θελήσεως τῆς σωτηρίας μας;

Ἐξ ἄλλου πῶς ἠδυνάμεθα νὰ δικαιώσωμεν τὴν αἰώνιον ζωὴν, χωρίς κάποια ἀνταπόκρισιν διὰ μόθου, ἀλλὰ καὶ διὰ πίστεως «δι' ἀγάπης ἐνεργουμένης»; Καὶ πῶς θά ἐφθάναμεν εἰς τὴν προσφορὰν τῆς ἀγάπης, ὡς ἀντιμισθίαν, χωρίς πνευματικὰ ἀθλήματα, δι' ὧν «σταυρώνομεν τὴν σάρκα σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις»;

Θά ἔπρεπε λοιπὸν νὰ γίνῃ ἐν ἐκ τῶν δύο. Ἡ νὰ «αἰρωμεν καθ' ἡμέραν τὸν σταυρὸν μας», διὰ νὰ ἔχη δικαίωσιν καὶ νόημα ἡ σωτηρία μας, ἢ θά ἔπρεπε νὰ ἀλλοιωθῇ ἡ ἠθικὴ σχέσις μὲ τὸν Θεόν. Νὰ μεταβληθῇ ἡ φυσικὴ ἀνθρωπολογικὴ σύνθεσις τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ψυχοπνευματικὴ σύστασις του, καταργουμένων τῶν παθῶν, καταργουμένου τοῦ διαδόλου καὶ φυσικά, καταργουμένης καὶ τῆς ἠθικῆς μας ἐλευθερίας!...

* * *

Διὰ δὲ τὸν συναισθηματικὸν λόγον, θά ἐγεννάτο τὸ πρόβλημα. Πῶς θά ἀγαπούσαμε ἕνα Θεὸν σώζοντα ἀδαπάνως; Βεβαίως, θά ἠδύνατο νὰ προβληθοῦν πολλοὶ λόγοι, ἐμπνέοντες τὴν πρὸς Θεὸν ἀγάπην. Ὅπως, αἰφνης, ἡ φύσις τοῦ Θεοῦ ὡς ὑπερτελείου ὄντος. Ἡ ἐξ ἀγάπης ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι δημιουργία μας. Ἡ πλάσις μας «κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν» Του. Ἡ Πρόνοια, συντήρησις καὶ ἀγάπη Του πρὸς ἡμᾶς. Καὶ, τέλος, ἡ, ἔστω, ἀνέξοδος σωτηρία μας...

Ἀλλὰ τότε, μήπως πρέπει, ἀντὶ νὰ ἐρωτήσωμεν, πῶς θά ἀγαπούσαμε τὸν μὴ διὰ Σταυροῦ σώζοντα Θεόν, νὰ θέσωμεν τὸ ἐρώτημα, πόσον θά τὸν ἀγαπούσαμεν; Μήπως τὰ κατωτέρω χωρία τοῦ Εὐαγγελίου, δὲν ἀφήνουν νὰ γοηθῇ, ὅτι ἡ διὰ Σταυροῦ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, ἀποτελεῖ καὶ τὸ μέτρον τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, πρᾶγμα ποῦ, κατ' ἀκολουθίαν, συναισθηματικῶς καὶ ὀφειλετικῶς ἀνταποδίδεται ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν Θεόν;

Ὁ Εὐαγγελιστὴς τῆς ἀγάπης γράφει: «οὕτως ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκε». Καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος «τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν ἑαυτόν». Ἐπίσης ὁ Παῦλος: «Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θε-

ός, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστός ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε» . . .

Εἶναι δὲ χαρακτηριστικόν, καὶ εἰς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον καὶ τὸν μαθητὴν τῆς Ἀγάπης, ὅτι ἐπαναλαμβάνουν συχνότατα καὶ μετ' ἐμφάσεως τὴν Σταυρικὴν Θυσίαν τοῦ Θεανθρώπου, ὡς γεγονότος θαρύνοντος ἐπὶ τῆς ζωῆς τῶν πιστῶν, ὡς μυστικὸν σύνδεσμον καὶ ποθητὴν κοινωνίαν πρὸς τὸν Ἐσταυρωμένον Σωτήρα των . . .

Οὕτω, πρὸ τῆς λαμπροφάνου Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ μας, αἰσθανόμεθα ἄρρητον ἀγαλλίασιν, ὡς συναναστάντες. Πρὸ τοῦ Γολγοθᾶ Του ἕμως; Τί δοκιμάζομεν, ἀδελφοί; . . . Διὸ καὶ Σταυρωθέντα ἀγαπῶμεν τὸν Χριστὸν μᾶλλον ἢ Ἀναστάντα.

Βεβαίως, ὁ Χριστὸς εἶναι εἰς καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ διατηρήσωμεν τὴν ἁγίαν Του Ἀνάστασιν ἀπὸ τῆν σεπτὴν Σταύρωσιν Του. Ἀμφοτέροι ἀπροποθέτου ἀλλήλας, ἠνωμένας, καὶ ἀποτελοῦν δύο φάσεις τῆς αὐτῆς ἀγάπης. Ὅμως ποῖαν ἀξίαν θὰ εἶχεν ἡ σωτηρία μας, ἂνευ τῆς, εἰς ὀνειδιζομένους, παθήματα, αἵματα καὶ Σταυρικὸν θάνατον, καταβολῆς δαπάνης ὑπὸ τοῦ Θεανθρώπου;

Ἄλλωστε, αἱ ψυχαὶ τῶν ἁγίων δὲν ἠγάπησαν τόσον φλογερῶς τὸν Χριστὸν διὰ τὴν σωτηρίαν των, ἀλλὰ διὰ τὴν φανερωθεῖσαν ἐν τῷ Σταυρῷ ἀγάπην Του. Τὸ νὰ σώζη ὁ Θεὸς φιλανθρώπως τὸν ἄνθρωπον, εὐρίσκεται εἰς τὴν φύσιν Του. Ἀδάπανος πρᾶξις. Τὸ νὰ ὑποστῇ ἕμως ἡ ἀνθρωπίνη φύσις τοῦ Θεανθρώπου, ὅσα ὑπέστη, ὧν ἡ ὀδυνήρης, κατὰ ψυχὴν καὶ σῶμα, εἶναι ἀσύλληπτα ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης νοήσεως, αὐτὸ ὑπερβαίνει ὅλας τὰς ἐκδοχὰς ἀγάπης, ὅλας τὰς ἀποδείξεις ἀγάπης, ἀνταξίας ἐνὸς Θεανθρώπου . . .

* * *

Ἐντεῦθεν ὁ θεὸς ἔρωσ πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Ἀποστόλων, Μαρτύρων, Ἱεραρχῶν, Ὁσίων. Ἐντεῦθεν τὸ Ἀποστολικόν, «Χριστῷ συνεσταύρωμαι, ζῶ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός». Ἐντεῦθεν τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου, «ὁ ἔρωσ ὁ ἐμὸς ἐσταύρωται». Ἐκ τοῦ Ἐσταυρωμένου καὶ ὁ ἔρωσ τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου, δδηγουμένου εἰς τὸν σταυρὸν του' «ὦ Σταυρέ, ὁ ἔρωσ μου, τώρα ἐκπληρῶ τὸν ἀδιάλειπτον πόθον μου!».

Ἐντεῦθεν τὰ μετὰ προθυμίας ἀφόρητα μαρτύρια τῶν ἑκατομμυρίων Μαρτύρων καὶ Νεομαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας. Ὑπὸ τὸν ἔ-

ρωτα πρὸς τὸν Καθηγμαγμένον ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ Του Χριστόν, στρατιαὶ δολόκληροι ἀνὰ τοὺς αἰῶνας, ἔζησαν μὲ πᾶσαν ἐκούσιον κακοπάθειαν, ὡς Ἀσκηταί, Ἐρημίται, Ἠσυχασταί, Σκητιῶται, Κοινοδιᾶται, «καθλιώσαντες τὰς σάρκας των» ἐν ἐρήμοις καὶ ὄρεσι καὶ «σταυρώσαντες ἑαυτοὺς σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις» . . .

ὦ, ὁ Σταυρός, ὦ, ἡ Σταύρωσις, ὦ, ὁ Σταυρωθεὶς! . . . Πόσην ἀγάπην, πόσην λατρείαν, πόσον ἔρωτα ἠσθάνοντο αἱ ἅγια ψυχὰ ἔλων τῶν ἐποχῶν! Πόσους ὕμνους θείων ἐρώτων δὲν ἐπλεξαν οἱ ἅγιοι Πατέρες εἰς τὸν Πανάγιον Σταυρὸν τοῦ Κυρίου μας!

Πόσους χερουδικούς ἐγκωμιαστικούς λόγους δὲν συνέθεσαν εἰς τὴν ἀνεγνώθητον καὶ ἀκατάληπτον ἐξ ἀγάπης Σταύρωσιν! Καὶ πόσην φλόγα ἀγάπης δὲν ἠναψεν εἰς τὰς θεοφόρους καὶ ἔσταυρωμένας καρδίας των, ὁ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν Του Σταυρωθεὶς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ! . . .

* * *

Διατί ὁ ἔρωσ αὐτὸς πρὸς τὸν Ἐσταυρωμένον; Διατί τόσα δάκρυα χαρᾶς, εὐγνωμοσύνης, μετανοίας, ἐχύθησαν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἐσταυρωμένου ἀπὸ ἐπιωνύμους καὶ ἀνωνύμους ἁγίας ψυχᾶς, ἀνὰ τοὺς αἰῶνας; . . .

Διατί τόσος συγκλονισμὸς ψυχῆς, τόσα ἀναφυλλήτα, τόσοι γλυκεῖς στεναγμοί; Διατί τόση συντριβὴ καὶ ἀγάπη καὶ αἶνοι καὶ δοξολογίαι, ἐκενώθησαν πρὸ τοῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ Ἐσταυρωμένου, ἀπὸ δύο χιλιάδων ἐτῶν καὶ μέχρι σήμερον; Διατί ἡ καύχησις τῶν ἁγίων ἐν τῷ Σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ; Διατί ὁ Παῦλος δὲν ἐκήρυττεν, «εἰμὴ Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦτον Ἐσταυρωμένον»;

Διατί ὁ θεὸς Παῦλος, ἐνῶ ἐγγώρισε τὸν Χριστὸν ὡς Ἀναστάντα, ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς δαμασκόν, ἔλεγεν: «Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰμὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται καὶ ἐγὼ τῷ κόσμῳ»; Καὶ διατί, ἀντὶ ἄλλου καλλωπισμοῦ, «ἐδάσταζε τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου του ἐν τῷ σώματι του»;

Διατί, λοιπόν, ὅλα ταῦτα; Ἀπλούστατα. Ὁ Θεὸς εὖρεν ἕνα τρόπον, διὰ τοῦ ὁποῦο δεσμευεῖ δι' ἔρωτος πρὸς Αὐτὸν τὰς ψυχὰς. Καὶ αὐτὸς ὁ τρόπος εἶναι ἡ Ἀγάπη Του, ἀλλὰ πάσχουσα ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων καὶ θυσιαζομένη. Καὶ ἡ Ἀγάπη αὐτὴ ἐγε-

σπαρχώθη εις τὸν Σταυρωθέντα Χριστόν. . .

Ἐντεῦθεν οἱ πιστεύσαντες, δὲν εἶδον τὴν Ἀγάπην, εἰμὴ ὑπὸ τὴν ἄφραστον πραγματικότητα τῆς Σταυρώσεώς της. Καὶ ἠσθάνθησαν συγχλονισμοὺς καὶ ἔρωτας καὶ ἐπιθυμίας νὰ κοινωνήσουν πρὸς τὸ Πάθος καὶ τὸν Σταυρωθέντα, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐκκαίοντος πρὸς τοῦτο τὰς καρδίας των.

Οὕτως ἐξηγείται ἡ δίψα τοῦ Μαρτυρίου, αἵματηροῦ ἢ ἀναιμάκτου, ὅπερ ἐθεώρουν οἱ Χριστιανοὶ ὡς ὑπεράτην τιμὴν, αὐτοῦ τοῦ ἀποστόλου Παύλου πιστοποιούντος, «ὅτι ὁμῖν ἔχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν». «Οὐ θέλω ἄτρωτος εἶναι, ὁρῶν σε τετρωμένον», λέγει ἅγιός τις.

Τοιαύτη ἡ φύσις τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἀγάπης! . . .

* * *

Διαδίδεται, ὡς νεολογισμός, ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία μας εἶναι Ἐκκλησία τῆς Ἀναστάσεως. Ναί, ἀλλὰ καὶ τῆς Σταυρώσεως. Οἱ Ναοὶ μας εἶναι δλόφωτοι, ὡς ἔκφρασις τῆς Ἀναστάσεως. Ἀλλὰ τὸ ἐσωτερικόν των κοσμεῖται διὰ πληθὺς Σταυρῶν. Ἡ Ἀνάστασις ὄχι μόνον δὲν καταργεῖ τὴν Σταύρωσιν, ἀλλ' ἀντιθέτως τὴν προϋποθέτει. Ἡ Ἀνάστασις ἀνήκει εἰς τὸν αἰώνιον κόσμον. Ἡ Σταύρωσις ὅμως ἀποτελεῖ τὸν τύπον τῆς ἐπιγείου ζωῆς. Καὶ οἱ ὅροι τῆς παρουσίας ζωῆς εἶναι ὅροι ζωῆς ἐσταυρωμένης.

Ἀναλύσατε τὰς ἐντολάς τοῦ Χριστοῦ, βλῆτε τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας, τὴν πνευματικὴν παράδοσιν, ἀναλύσατε τὴν θεολογίαν μας. Τί θὰ εὗρεθῆ τελικῶς; Ὅτι «ὁ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν τύπον ὑπολιμπάνων ἡμῖν, ἵνα ἐπακολουθήσωμεν τοῖς ἔχουσιν αὐτοῦ».

Ἐπάρχει, θεθαίως, καὶ ἐδῶ ἀνάστασις. Ἡ δυνάμει ἀνάστασις μας καὶ θέωσις μας, ἡ ὁποία πρέπει νὰ καταστῆ ἐνεργεῖα διὰ τῆς σταυρώσεώς μας.

Ἄς ἀφήσωμεν τὴν πλανῶσαν φιλολογίαν, ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι ζῶμεν ἐντὸς τῆς παμφώτου Ἀναστάσεως. Οἱ ἅγιοί μας ναί, ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν. Ἀνάστασις χωρὶς Σταύρωσιν δὲν ὑπάρχει. «Τὸ δὲ περισσὸν εἶναι ἕκ του πονηροῦ» . . .

Πολὺ φοδοῦμεθα μήπως δὲν κατενοήσαμεν τὴν σημασίαν τοῦ Σταυροῦ καὶ τὴν φύσιν τῆς Ὁρθοδοξίας, ὡς Σταυροφόρου Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ δὲν ἐνοήσαμεν καὶ ποῦ ἐγκρίεται τὸ μεγαλεῖον τῆς Ὁρθοδοξίας.

Διότι τινές, βλέποντες τὸν παπισμὸν κομῶντα ὕλικῶν ἀγαθῶν καὶ πλέοντα εἰς ἐμπροσθονιστικὰ φαντασμαγορίας, θαμβῶνται καὶ νοσταλγοὺν τὴν εὐδαιμονίαν του! Μὴ ἐννοοῦντες οἱ ταλαίπωροι, ὅτι ἡ πτωχεία μας, ἡ ἀδοξία μας, κατὰ κόσμον, οἱ διωγμοὶ οὗς ὑφιστάμεθα, τὸ ὀλιγάριθμον, ἀποτελοῦν τὴν δόξαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ καύχημά μας. Ἀλλὰ καὶ τὴν ὑφίστην ἀπόδειξιν, ὅτι συνεχίζομεν τὴν ζωὴν τοῦ Ἰησοῦ καὶ οὕτω παρατείνομεν τὴν παρουσίαν Του εἰς τὴν γῆν! . . .

Ἐχομεν, ἀδελφοί, τόσον διαστραφῆ ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ «ἐν τῷ πονηρῷ κειμένου κόσμου», ὥστε ἐὰν ἤρχετο ὁ Χριστὸς, «μὴ ἔχων ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ», πτωχός, ταπεινός, διωκόμενος, συκοφαντούμενος, ἀμφίβολον ἐὰν τὸν ἀνεγνωρίζαμεν.

Δὲν θέτομεν τὸ ἐρώτημα, διὰ τὴν ἔχουσαν Τραπεζῆς τοῦ ἁγίου Πνεύματος (!), διότι ἀπ' ἐκεῖ τὸν ἐξεδίωξαν μὲ τὸ ἀνισταυρικόν των πνεῦμα, ἀφοῦ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὀνομάζει «ἐκθροῦς τοῦ σταυροῦ, ὧν ὁ Θεὸς ἡ κοιλία».

Ἄλλωστε δὲν εἶναι ἄνευ ἀντικειμενικότητος ἡ σκέψις τοῦ Δοστογιέφσκυ, ποῦ ἐτοποθέτησεν εἰς τὴν Ἑσπερίαν τὸν ἐκδιώξαντα τὸν Χριστόν Ἱεροξεταστήν! . . .

* * *

Εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι ἡ ἁγία Ἐκκλησία μας, εἶναι Ἐκκλησία σταυροφόρων — ὄχι θεθαίως ἐκείνων τῶν ἀχρείων. Ὁ Σταυρός, ὡς σταύρωσις μας ἐν τῷ κόσμῳ, εἶναι ἡ μόνη ὁδὸς σωτηρίας μας.

Σταυρός εἶναι θλίψεις διὰ Χριστόν, εἶναι πόνοι καὶ δάκρυα. Ἐὰν δὲν θλιβῶμεν διὰ τὸν Χριστόν, θὰ θλιβῶμεν ἀπὸ τὸν σατανᾶν καὶ ἀπὸ τὰ πάθη μας. Εἶναι καὶ αὐτὸς ἕνας ἄλλος σταυρός, μὲ τὴν διαφορὰν, ὅτι ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ εἶναι γλυκύς, πνευματικός, ἁγιαστικός, ζωοποιός. Μὲ συνέπειαν τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ τὴν ἀληκτον χαρὰν.

Ὁ ἄλλος εἶναι φρικτός, ἀπελπισ, νεκροποιός καὶ μὲ συνέπειαν τὸν αἰώνιον θάνατον καὶ τὸν «ἀκοίμητον σκόληκα».

Θὰ εἴμεθα ἀπερίως δυστυχεῖς, ἀπείρως ἐλεεινοί, ἐὰν δὲν ἀγαπήσωμεν τὸν Σταυρωθέντα Χριστόν, ἐὰν δὲν ἄρωμεν μὲ χαρὰν τὸν Σταυρόν μας καὶ ἂν δὲν ζήσωμεν ὡς ἐσταυρωμένοι! . . .

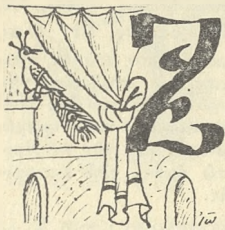
θ.μ.δ.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΙΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΟΛΟΓΙΑΝ
ΓΡΗΓ. ΤΟΥ ΠΑΛΑΜΑ 1974

ΗΛΩΤΗΣ υπάρχουν τής 'Ορθόδοξου πνευματικής παραδόσεως, ὁ φίλος καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Γ. Ματζαριδῆς, κατέστη εἰδικὸς θὰ ἐλέγμεν εἰς νὰς περὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὴν θεολογίαν τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμά σπουδᾶς. Πλὴν

τῆς σημαντικῆς συμμετοχῆς τοῦ εἰς τὴν ἐκδόσιν τῶν Ἀπάντων τοῦ ἁγίου τούτου πατρὸς — ἣτις ἀποτελεῖ τίτλον τιμῆς διὰ τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς βυζαντινῆς Θεσσαλονίκης — ἔχει συνοψίσει ἐν πλήθος μελετῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Παλαμικά», ποῦ ἐρευνοῦν ὀρθοδόξως τὴν πολυσχιδῆ θεολογίαν τοῦ Παλαμά, τὸν ὁποῖον ἡ Ἐκκλησία ἀποκαλεῖ, «'Ορθοδοξίας φωστῆρα... τῶν θεολόγων ὑπέρμαχον ἀπροσμάχτον».

Ἐάν, λοιπόν, ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμάς εἶναι «τῶν θεολόγων ὑπέρμαχος ἀπροσμάχτος», ἔπειτα, ὅτι ἡ θεολογία του ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι καλύπτει ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆς Πατερικῆς διδασκαλίας καὶ εἶναι ὁ ἐγκυρότερος ἐρμηνευτῆς τῆς, ἐν εἶδος - κλειῆς τῆς 'Ορθοδόξου Θεολογίας.

Πράγματι, ὅπως γράφει ὁ βιογράφος του Πατριάρχης Φιλόθεος, ὁ Γρηγόριος «Μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἐλευθερίας ἀνέπτυξε τὴν πατερικὴν παράδοσιν, κοίνοιε διαλευκάνας ἅπερ κεφαλαιωδῶς ἐκείνοι καὶ κατὰ σύνοψιν εἶπον».

Ὁ κ. Ματζαριδῆς στρέφας ἀπὸ τῶν φοιτητικῶν του ἀκόμη χρόνων — ἀφ' ὅτου ἡ Ἑλλάδι θεολογικῆ ἐπιστήμῃ ἐπιπροφορεῖτο περὶ τῆς Παλαμικῆς Θεολογίας — ὄλην του τὴν ἔφεσιν εἰς τὸν Ἁγιορείτην Ἰησυχαστὴν καὶ γνωρίσας ἐνωρῆς τὴν σημασίαν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἐπέδωθε μετὰ ζήλου εἰς παμμερῆ μελέτην του, καταστὰς οὕτως αὐθεντικὸς ἐρμηνευτῆς τοῦ μεγάλου τούτου βυζαντινοῦ θεολόγου.

Καρπὸς τῶν σπουδῶν του εἶναι καὶ ἡ ὑπ' ὄψιν μικρὰ πραγματεία, ἣ ὁποία ἀποτελεῖ μίαν νέαν διάστασιν θεολογικῆν, καὶ διὰ τῆς ὁποίας φωτίζεται ἐν παράδοξον φαινόμενον ἐν τῷ βίῳ τῆς Ἐκκλησίας: ἡ σχέσις παραδόσεως καὶ καινοτομίας. Πῶς δηλαδὴ μίαν θεολογία, φαινόμενη ὡς καινοτομία, εἰς τὴν πραγματικότητά συμβαίνει νὰ εἶναι συνέχεια τῆς παραδόσεως. Τὸ δὲ

πλαίσιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου συνθεωρεῖται ἡ παράδοσις μετὰ τὴν καινοτομίαν, ἀποτελεῖ ὁ χρόνος. Μία παράδοσις λησμονηθεῖσα μέσα εἰς τὴν μακρὰν ροὴν τοῦ χρόνου — προφανῶς ἐκ τῆς μὴ βιώσεώς της — ἐπανεμφανιζομένη προκαλεῖ ἀντιδράσεις, ἐπειδὴ φαντάζει ὡς καινοτομία. Καὶ εἶναι γνωστὸν, ὅτι ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμάς «κατηγόρηθη ὡς καινοτόμος καὶ ἐτιμήθη ὡς παραδοσιακὸς θεολόγος» ὡς σημειώνει ὁ σ. «Αἱ ἔννοιαι τῆς παραδοσιακότητος καὶ τῆς καινοτομίας συνδέονται μετὰ τῆς ἔννομιας τοῦ χρόνου καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐρευνηθοῦν ἄνευ αὐτῆς».

Οὕτως ἐξηγεῖται διατὶ ὁ Παλαμάς ἐπολεμήθη τόσοσιν σφοδρᾶς εἰς τὴν ἐποχὴν του ἀπὸ πολλοῦς θεολόγους, «θεολογούοντας ἐκ τῆς κοιλίας» μέσα εἰς τὸ βυζάντιον. Ἐπομένως δὲν εἶναι περιέργον, ἂν οἱ ἀπὸ πολλῶν αἰῶνων ἀποκοπέντες ἐκ τῆς 'Ορθοδόξου παραδόσεως λατῖνοι ἐξασκοῦντο νὰ πολεμοῦν τὴν θεολογίαν τοῦ Ἁγίου τούτου, ἀφοῦ ἔχουν ἀλλοτριωθῆ ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξον πνευματικὴν αἴσθησιν. Διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἐκπληττόμεθα διότι ρωμαιοκαθολικοὶ θεολόγοι ὡς ὁ Μ. Jugie καὶ ὁ S. Guichardan ἰσχυρίζονται, ὅτι ὁ Παλαμάς «οὐδόλως ἐκπροσωπεῖ τοὺς ἀνατολικοὺς Πατέρας οὔτε εἰδικώτερον τοὺς βυζαντινοὺς» καὶ ὅτι, «προσπαθῶν νὰ δικαιώσῃ πᾶσῃ θυσίᾳ τὸν ἰσχυρισμὸν ὠρισμένων ἡσυχαστῶν, ὅτι ἔδλεπον τὸν Θεὸν ἀπὸ τῆς παρουσίας ἡδὴ ζωῆς, ἐπινόησε θεολογίαν ἄρνούμενην καὶ τὴν στοιχειωδέστεραν ἀκόμη χριστιανικὴν φιλοσοφίαν καὶ θεολογίαν».

Τελευταίως δὲ ρωμαιοκαθολικοὶ θεολόγοι, ἀφιέρωσαν ὀλόκληρον τὸ περιοδικὸν των «ISTINA», εἰς ἓνα παφλάζον ἐκ πάθους ἀντιπαλαμικῶν συμπίσιν, ἀμιλλώμενοι ποῖος θὰ ρίψῃ πλείονα πάρθια βέλη κατὰ τὸ «κῆρυκος τῆς χάριτος» Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμά. Τοῦτο σημαίνει μέχρι ποίου βαθμοῦ ἡ θεολογία τοῦ θεοῦ τούτου Πατρὸς ἐλέγχει τὸν ἄκρατον Ἀριστοτελισμὸν τοῦ Θωμᾶ Ἄκβινάτου καὶ τοῦ ἀντι-Γραφικοῦ Actus Purus, ὅπερ ἀποκλείει τὴν ἐν χάριτι πραγματικὴν κοινωνίαν τοῦ Θεοῦ μετὰ τὸν ἄνθρωπον, πράγμα διὰ τὸ ὁποῖον οὐδέποτε θὰ συγχωρήσουσι οἱ ἐπαίοντες Δυτικοὶ τὸν μέγαν διδάσκαλον.

Ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον αὐτὸν, ποῦ ἀποτελεῖ βεβηλωμένην εἰδοποιὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ πλούτου τῆς 'Ορθοδόξου Θεολογίας καὶ τῆς πτωχείας τοῦ δυτικοῦ σκέπτεσθαι περὶ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου, πᾶσαν ἀναφορὰ θεολογικῆ εἰς τὸν θεῖον Παλαμάσαν εἶναι μίαν μεγάλην ὑπηρεσίαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὰ θεολογικά γράμματάς καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς 'Ορθοδοξίας εἰς τοὺς αἰρετικούς καὶ ἀνεαγγελίστους λαοὺς.

ΤΟ ΟΓΔΟΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ

1974

ΕΝΙΖΕΤΑΙ κανείς ευαρέστως όταν διαβάξη δόκιμα βιβλία περί του Ὁρθοδόξου Μοναχισμού, πού γράφονται εἰς τὰς ἡμέρας μας ἀπὸ κληρικούς μας, ἐργαζομένους εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας.

Ἐνα βιβλίον τοιοῦτο εἶναι καὶ τὸ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον τοῦ ἀρχιμανδρίτου - ἱεροκήρυκος Βόλου κ. Τιμοθέου Τζαβάρρα, τὸ ὁποῖον ἀφιερώνει «Στοὺς ἀγρυπνοὺς φρουροὺς τοῦ πνεύματος» τοὺς Μοναχοὺς καὶ Μοναχὴς τῆς Μῆας, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας». Ὁ σ. εἰς μίαν ρέουσιν δημοτικὴν γλῶσσαν ἐκθέτει εἰς τὰς 125 σελίδας τοῦ βιβλίου τὴν φύσιν καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ Μοναχισμοῦ βάσει πλουσιωτάτης Πατερικῆς γραμματείας καὶ νεωτέρων βοηθημάτων, πού καθιστοῦν τὴν ἀνάγνωσιν του ἐπαγωγὸν καὶ διδόνον εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἐπιστημονικὸν ὑπόβαθρον.

Τὸ βιβλίον ἔχει προφανῆ ἀπολογητικὸν καὶ διαφωτιστικὸν χαρακτήρα, διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὸν πρόλογον σημειοῦται: «Ἄν τολμήσῃ κανεὶς στὴν ἐποχὴ μας νὰ βγῆ ἀπὸ τὸν ἄκοσμον κόσμον καὶ νὰ ἀναχωρήσῃ στὴν ὁμορφίαν τῆς ἐρήμου, νὰ μῆ στῆ ἡσυχὸν μοναστήρι, στὴν ὀλκάδα αὐτῆ «τῶν θελώντων σωθῆναι», θὰ συναντήσῃ ὄχι μόνον τὴν πείσμονα ἀντίδρασιν τῶν οικείων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀποδοκιμασίαν καὶ κατάρκειαν τοῦ κόσμου».

Καὶ ἐπειδὴ «ὁ κόσμος βλέπει τὸ μοναχισμό μέσα στὴν Ἐκκλησίαν μας σὰν μιὰ «αἵρεσιν» κάτι σὰν ἄσχετο πρὸς τὴν εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν, ὁ σ. ἀπεφάσισε νὰ προσθέσῃ στὴς ἄλλες μελέτες καὶ τὴ δική του, «ὡς πάντων ἔσχατος ὑπάρχων καὶ χρόνῳ καὶ ἡλικίᾳ», «μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς θὰ προσφέρῃ στὸν ἀντικειμενικὸ καὶ καλοπροαίρετο ἀναγνώστη μιὰ ἀκόμη εὐκαιρία, γιὰ νὰ δῆ τὸ θέμα τοῦ μοναχισμοῦ στὰ σοβαρὰ καὶ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν πρέπουσα θέσι μέσα του, θέσι τιμῆς καὶ εὐλαβείας».

«Τὸ ὄγδοο μυστήριον» γραμμένον μὲ πολλὴν μέθεξιν ψυχῆς καὶ μὲ γνώσιν τῶν πηγῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ ὀρθόδοξον αἴσθησιν, ἀποτελεῖ σημαντικὴν προσφορὰν εἰς τὸ πληρωμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ δικαιοματικὰ κατακτᾷ μίαν θέσιν μεταξὺ τῶν βιβλίων, πού εὐαγγελίζονται τὴν ἁγίαν Μοναχικὴν ζωὴν, τὴν «ἀγγελικὴν καὶ ἀνυπερβλήτων», περὶ τῆς ὁποίας ἔγραφε καὶ ὁ ἐπ' ἔσχατων τῶν χρόνων ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας Νεκταρίου: «Τί ἄληθός τῆς πολιτείας ταύτης τιμιώτερον ἢ τί λαμπρότερον; αὐτὴ καλλιεργεῖ τὴν εἰκόνα καὶ προσοδεῖ αὐτὴ τὸ ἀρχέτυπον κάλλος, αὐτὴ εἰς μα-

καριότητα ἄγει, αὐτὴ σεμνώνει τὸν ἔχοντα, αὐτὴ πρὸς τὸ θεῖον ἀνάγει...».

Συγχαίρομεν τὸν συγγραφέα καὶ εὐχόμεθα κρείττονα.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΣΤΗΝ ΔΕΚΗΣΙ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ 1974

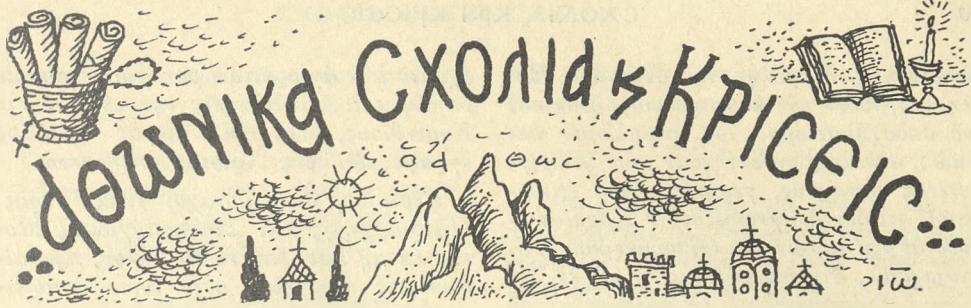

ΕΡΩΔΙΑΚΟΝΟΣ σεμνὸς εἶναι ὁ συγγραφεὺς τῆς μικρᾶς πραγματείας ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον, διὰ τῆς ὁποίας, μὲ ὄλως πρωτότυπον τρόπον, ἐπιχειρεῖ νὰ ἀναδείξῃ τὴν γνησιότητα τῶν δύο διακεκριμένων καὶ ἠνωμένων μορφῶν τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, τοῦ Μοναχισμοῦ καὶ τῆς ἱεραποστολῆς.

Χωρὶς νὰ ἀφήνῃ νὰ διαφανῇ εἰς τὸ ελάχιστον ἢ βαθυτέρα πρῶθεσίς του, φέρει ὡς πρότυπον, τόσον τοῦ μοναχικοῦ βίου ὅσον καὶ τῆς ἱεραποστολικότητος, αὐτὸν τὸν Κύριον, ὥστε ἡ λανθάνουσα ἢ ἡ ἐκδηλῶς ἔρις, εἰς τὰς ἡμέρας μας κυρίως, περὶ τῶν δύο τούτων ὕψων ζωῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, νὰ ἀνάγεται ὡς εἰς ὕψιστον κριτήριον γνησιότητος εἰς Αὐτὸν τὸν Σωτήρα Ἰησοῦν. Τοιοῦτοτρόπος δὲ νὰ παύσῃ ἡ ἐγκαυχῆσις ἐκ τῆς ιδιότητος καὶ νὰ φροντίσῃ ἕκαστος, εἴτε Μοναχὸς εἴτε ἱεραπόστολος νὰ κρίνουν ἑαυτοὺς μὲ τοὺς χαρακτήρας τοῦ Κυρίου, ὡς λέγει ὁ Ἰωάννης: «Ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν ὀφείλει, καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησε, καὶ αὐτὸς οὕτω περιπατεῖν» (Α' Ἰωάν. β', 6).

Οὕτω, λοιπόν, ὁ σ., ἀποδεχόμενος ἀμφοτέρας τὰς μορφὰς ζωῆς, λέγει, ὅτι «ἡ χορεία τῶν μοναχῶν μαζί μὲ τὴν παράταξιν τῶν ἱεραποστόλων ἀποτελοῦν χωρὶς ἀμφιβολία τοὺς πῖδ στερεοὺς στύλους τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὄταν ὁ μοναχισμὸς εὐρίσκειται σὲ ἀνησιν, ὅταν οἱ ἀποστολικὲς κλήσεις ἀφθονοῦν, τότε δοξάζεται τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἀπλώνεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ».

Παραθέτομεν μικρὸν ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ ὥραϊον βιβλίον τοῦ ἱεροδιακόνου Ἰ. ὡς ἐκφραστικὸν τῆς πνευματικότητός του: «Πολλοί, ἀπὸ ἀγνοίας ἢ προκατάληψιν, ἐξετάζουσι τὸν μοναχισμό τὸ καύχημα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ρηχὰ καὶ ἐπιπόλαια. Ἄλλοι τὸν βλέπουσι σὰν μωρία ἢ σὰν τὸ περιθώριον ἀποτυχημένων ὀδοιπόρων τῆς ζωῆς. Αὐτὸς ὅμως δὲν παύει νὰ προσφέρῃ ἁγίους, νὰ στολιζῇ τὸν οὐρανὸ μὲ νέους ἀγγέλους καὶ νὰ ἀποτελῇ τὴν τροπαιοῦχο ἐμπροσθοφυλακὴ τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας».

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΚΑΙ ΔΙΠΟΙΝΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ

ΠΟ τῆς 'Ι. Κοινότητος 'Αγίου Ὄρους ἀπεστάλη ἡ κάτωθι ἐπιστολή πρὸς τὸ Σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἀναφερομένη εἰς τὰς ἐπιβληθείσας ποινὰς τοῦ ἀποσχηματισμοῦ τεσσάρων μοναχῶν τῆς ὑπαχθείσης εἰς τοὺς «ζηλωτὰς» Μονῆς τοῦ Ἐσφιγμένου.

Ἡ ποινὴ τοῦ ἀποσχηματισμοῦ οὐδαμῶς τῶν 'Ι. Κανόνων ἀναφέρεται. Τοῦτο δύναται νὰ ἐρμηνευθῆ ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐκ τοῦ ἀνεξαλείπτου χαρακτήρος τοῦ «σχήματος», ὡς μορφῆς μετανοίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ τῆς δυνατότητος, ἣν εἶχεν ἡ Ἐκκλησία ὅπως ἐγκλείσῃ εἰς τὰς Μονὰς πρὸς σωφρονισμὸν τὸν φορέα σκανδαλοῦ μοναχόν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἐποχὴν μας, καθ' ἣν, ἐν ὄνοματι τῶν δημοκρατικῶν ἐλευθεριῶν του ἀρνείται νὰ περιορισθῆ εἰς τινὰ Μονῆν. Ἀφήνομεν τὴν ἄμεσον συνέπαιαν τοῦ ἀποσχηματισμοῦ, καθ' ἣν τὸν μοναχόν ἀναμένει ὁ γάμος.

Ἄλλὰ σὺν πᾶσι τούτοις πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῆ, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις εὐρίσκειται ἐνώπιον διλήματος ἢ νὰ ἀφήσῃ τὸν σκανδαλοποιὸν νὰ βλάπτῃ ὅλον τὸ σῶμα, δίκην λοιμικῆς νόσου, ἢ νὰ τοῦ ἀποβάλῃ τὸ «σχῆμα» καί, διὰ τὰς συνεπείας «αὐτοῦς ὄψεται».

Τὸ μαρτυρικὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὅπερ συντηρεῖται ἐπὶ ἐχθρικοῦ ἐδάφους δυνάμει Θεοῦ εὐρέθεν ἐνώπιον ἀλώσεως ἐνὸς Πατριαρχικοῦ Μοναστηρίου ὑπὸ «ζηλωτῶν», ἔλαβεν ἐν ἀρχῇ μέτρα τινὰ διοικητικὰ πρὸς ἐπιβολὴν τῆς πειθαρχίας. Οἱ τιμωρηθέντες μοναχοὶ προσέφυγαν εἰς τὸ Συμβόλιον τῆς Ἐπικρατείας, πρᾶξις σημαίνουσα, ὅτι τὴν Ἐκκλησίαν δὲν θεωροῦν ὡς μητέρα, ἀλλ' ὡς κακὴν μητριαν. Κατόπιν τούτου καὶ ἡ Ἐκκλησία, μὲ τὴν σειρὰν τῆς, δὲν θεωρεῖ τὰ τέκνα της αὐτὰ ὡς μοναχοὺς πλέον, ἀλλ' ὡς λαϊκοὺς. Καὶ ἐντεῦθεν λαμβάνει τὰς σχετικὰς ἀποφάσεις ἐν Συνόδῳ. Συνοδικαὶ δὲ ἀποφάσεις, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι εἶναι φωτιὰ, ἢ ὅποια καίει τοὺς ἀρνούμενους αὐτάς.

Διὸ καὶ ἡ 'Ι. Κοινότης οὔτε κἂν ἐσκέφθη νὰ θέσῃ ταῦτας ἐν ἀμφιβολῳ, ἀλλὰ παρεκάλεσεν τὴν Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ὅπως μὴ προβαίῃ εἰς τὸ μέλλον εἰς ποινὰς ἀποσχηματισμοῦ καὶ καλίστα διὰ θέματα ἀναγόμενα εἰς τὴν συνείδησιν

τῶν ἀπλοϊκῶν μοναχῶν. Τὴν δὲ ποινὴν τοῦ ἀποσχηματισμοῦ, δὲν ἐρμηνεύει ἀπαραιτήτως ὡς ἀποβολὴν τοῦ σχήματος, ἀλλὰ ὡς διαγραφὴν ἐκ τῶν Μοναχολογιῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπομένως μὴ δυναμένον τῶν τιμωρηθέντων νὰ ἐγγραφοῦν εἰς Μονὴν τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Καὶ νομίζομεν, ὅτι, ἐφ' ὅσον οἱ τιμωρηθέντες Ἐσφιγμένιται δὲν ἀναγνωρίζουν τὸ κύρος τῶν Συνοδικῶν ἀποφάσεων τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, δὲν ἔχουν ἄλλην λύσιν ἀπὸ τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ Πατριαρχικοῦ Σκηνώματος καὶ τὴν ἀναζήτησιν στέγης εἰς ἄλλον κλίμα ἐκκλησιαστικόν, ὅπερ θὰ τοὺς ἀναγνωρίξῃ καὶ μεθ' οὗ θὰ συμφωνοῦν εἰς τὰ φρονήματα. Πράγματα ἀπλᾶ, χωρὶς ματαιοὺς ἠρωϊσμοὺς καὶ ταραχὰς. Δὲν συμφωνῶ μὲ τὴν Ἐκκλησίαν μου, τὴν ἀποδοκιμάζω, μερίσταιμι εἰς ἄλλην καὶ ἠσυχάζω. «Τὸ δὲ περισσὸν ἐκ τοῦ ποιηροῦ ἐστίν».

Παναγιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,

Μετὰ τοῦ ὀφειλομένου σεβασμοῦ πρὸς τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, αὐτὸν «τὸν ὀφθαλμὸν τῆς οἰκουμένης», ἀνέγνωμεν κατὰ τὴν Συνεδρίαν ΑΖ' τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Κοινοτήτος τὸ ἀπὸ 1-8-74 καὶ ὑπ' ἀριθ. 493 Γράμμα καὶ τὰς ἀποφάσεις τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν Ἁγίας καὶ Ἱεράς Συνόδου, τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν ἀπὸ πολλοῦ ταλαιπωροῦσαν τὸν Ἱερόν ἡμῶν Τόπον Ἱερὰν Μονὴν Ἐσφιγμένου, ὧς καὶ ἐκοινοποιήσαμεν ταῖς Ἱεραῖς ἀδελφαῖς Μοναῖς.

Καὶ εἰς ὅτι μὲν ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐπιβληθείσας ποινὰς τοῖς ὑπευθύνουσιν Ἐσφιγμένιταις, ἐδέχθημεν ταύτας μετὰ πολλοῦ τοῦ ψυχικοῦ ἄλγους, οἰκτιρίζαντες τούτους ὡς ἀδελφοὺς ὁμοδόξους πλὴν πλανηθέντας ἐν τῷ μὴ «ἀγνῶ καὶ εἰρηνικῶ» ζήλῳ αὐτῶν καὶ ὑποδέτομεν, ὅτι οὐδεὶς τῶν εὐφρονούντων θὰ ἀπειλόμα ἀμφισβητήσαι τὸ τε ἐκκλησιαστικὸν κύρος αὐτῶν ὡς καὶ τὸν κίνδυνον, ὃν συνεπάγεται ἡ μὴ συμμόρφωσις πρὸς αὐτάς.

Παρὰ ταῦτα ὅμως, αἱ Συνοδικαὶ ἀπο-

φάσεις τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τόσον τῆς καθαιρέσεως, ὅσον καὶ τοῦ ἀποσχματισμοῦ, ὡς γνωρίζομεν θετικῶς, οὐδόλως συνεκίνησαν τοὺς Ἐσφιγμενίτας μοναχοὺς, γεγονός, ὅπερ ἐπιβεβαιώσῃ, οἱ δὲν ἀναγνωρίζουσι οὐδεμίαν ἐξουσίαν ἐπ' αὐτῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἅτε ὑπαρχθέντας ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις παρασυναγωγῇ τῇ καλουμένῃ τοῦ Ἀῦξεντίου. Κατόπιν τούτου καὶ δεδομένης τῆς ὀχρῶσεως αὐτῶν ἐν τῷ Ἱ. Μοναστηρίῳ, ἡ Ἱερά Κοινότης οὐδὲν δύναται ποιεῖσαι πλέον τῆς ἀναζητήσεως τρόπου, δι' οὗ ἐπιτευχθήσεται ἡ ἀνάγκη τῶν ἀπὸ τῆς ἀληθείας πλανηθέντων ἀδελφῶν.

Πέραν ὅμως ὅλων τούτων, ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱερά Κοινότης καθηκόντως πληροφορεῖ τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα, διὰ τὴν ποιὴν τοῦ ἀποσχματισμοῦ ἔσχε λίαν δυσμενῆ ἀντίκτυπον εἰς ὁλόκληρον σχεδὸν τὸ Ἁγιον Ὄρος, γεγονός ὅπερ ἐξεμεταλλεύθησαν τόσον οἱ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει καλούμενοι («ζηλωταί»), ὅσον καὶ τὰ ἔξω τοῦ Ἁγίου Ὄρους φίλα πρὸς αὐτοὺς διακείμενα δημοσιογραφικὰ ὄργανα, παρασταθείσης ὡς ἀντικρὺς ἀντικανονικῆς καὶ προκληθέντος οὕτως ἀληθοῦς σάλου ἐν ταῖς συνειδήσεσι τῶν μοναχῶν.

Καὶ ναὶ μὲν οὐδεὶς Ἱερὸς Κανὼν προβλέπει τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν, ἥτινα ἀποτελεῖ ὁ ἀποσχματισμὸς, θεωρουμένου τοῦ μοναχικοῦ σχήματος ὡς ἀνεξαλείπτου, πλὴν ὅμως ἐν τισὶ περιστάσεσιν, ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, δύναται κατὰ τὰς ποιμαντικὰς αὐτῆς ἀνάγκας πρὸς διάσωσιν τοῦ κύρους αὐτῆς, διασυρμένου ὑπὸ φορέων ἐμμόνου σκανδάλου, μὴ ἄλλως δυναμένων νὰ ἀντιμετωπισθῶσιν, νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ δοθὲν ἐπ' αὐτῆς («σχῆμα»).

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ αἴτιον τῆς ἐπιβολῆς τῆς ποινῆς τοῦ ἀποσχματισμοῦ ἀναφέρεται εἰς τὴν σκανδαλισθεῖσαν ἀσθενῆ συνείδησιν τῶν περὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα ἀπλοϊκῶν μοναχῶν, ὡς εἶναι ἱκανὸς ἀριθμὸς ἀγιορειτῶν, ἀγροσύντων τὸ πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὑποστάντων ἐν εἶδος ψυχολογικῆς κρυσταλλώσεως μετὰ τὸ θέμα τοῦ ἁμαρτωλοῦ τῶν 13 ἡμερῶν, ἡ ποινὴ αὕτη ἡγεῖ ἄγαν δυσαρέστως καὶ εἰς τοὺς εὐφρονοῦντας καὶ εἰς τὸ σύνολον

σχεδὸν τῶν ἀγιορειτῶν μοναχῶν, ἐχόντων ἐπ' ὄψει τοὺς ἀσθενεῖς τὴν συνείδησιν Κορινθίους, περὶ ὧν ὁ μέγας Παῦλος ἔγραφε, «δι' οὗς Χριστὸς ἀπέθανεν».

Βεβαίως, διὰν μοναχοὶ τινὲς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σιαυροπηγιακῆς Μονῆς ἐκ μὴ κατ' ἐπίγνωσιν ζήλου, προβαίνουν εἰς ἐνεργείας αὐτὸ τοῦτο ἀνταρτικὰς καὶ ἐνάγονν τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν εἰς τὰ κοσμικὰ κρητήρια, ἐπὶ τῷ λόγῳ, διὰ ἐπέβαλλεν εἰς αὐτοὺς παιδαγωγικὰς τιμωρίας, ἡ Ἐκκλησία, ἐὰν δικαιούται ἐκ τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἀποκόψαι τούτους τέλεον ἐκ τοῦ Σώματος Αὐτῆς, διὰ τοῦ ἀφορισμοῦ, προφανῶς δύναται πολλῶ μᾶλλον ἀποφεύγουσα τὸν ἀφορισμὸν ἐκ στοργῆς, νὰ παύσῃ θεωροῦσα τοὺς ὡς μοναχοὺς, ἐκτὸς ἐὰν ὑφίστανται συνθῆκαι διευκολύνουσαι τὴν μετάνοιαν αὐτῶν.

Ἐπομένως τὸ βάρος τοῦ σκανδαλισμοῦ τῶν, ἀσθενῶν καὶ μὴ, συνειδήσεων πίπτει οὐχὶ τόσον ἐπὶ τοῦ ἀναντιρροῦτου δικαιώματος τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως διαγράψῃ ἐκ τῶν μοναχολογίων μοναχοὺς τινὰς, μὴ τὴν ἐναντίαν τάξιν φυλάσσοιτας καὶ γινόμενους αἰτίας σκανδαλισμοῦ, ἀλλὰ ἐπὶ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ εἰδοποιοῦ σχήματος, ὡς ἐξωτερικοῦ συμβόλου, ἄνευ τοῦ ὁποίου ὁδηγεῖται ὁ μοναχὸς εὐθέως πρὸς τὸν «ἐν τῷ πονηρῷ κείμενον κόσμον».

Ὅθεν ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱερά Κοινότης ἀπευθύνει θερμὴν παράκλησιν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, ὅπως τοῦ λοιποῦ ἀποφεύγῃ τὴν ποινὴν τοῦ ἀποσχματισμοῦ, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀφαιρέσεως τῆς ἀμφιέσεως τοῦ μοναχοῦ καὶ ἐξωθήσεως τοῦτου εἰς τοὺς ἀμέσους κινδύνους τοῦ κόσμου, ἵνα μὴ ἐξεργηθῆται κατὰ τῆς Ἐκκλησίας ἡ συνείδησις τῶν μοναχῶν καὶ γενικῶς τοῦ πληρώματος αὐτῆς.

Περὶ δὲ τῶν τιμωρηθέντων Ἐσφιγμενιτῶν, βεβαίως, οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ γίνῃ, ὡς ἀποκοπέτων ἐκ τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἤδη ἐλέχθη, καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἐνδιαφερομένων διὰ τὴν ποινὴν, εἰμὴ μόνον πῶς, ἐξ ἀφορμῆς ταύτης, διασύρουσιν, ὡς εἰκόσ, τὸ Σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

Ἐπὶ τούτοις διατελοῦμεν μετὰ τοῦ

προσήκοντος σεβασμοῦ, ἐπικαλούμενοι τὰς εὐλογίας τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

“Απαντες οἱ ἐν τῇ κοινῇ Συνάξει Ἀντιπρόσωποι καὶ Προϊστάμενοι τῶν εἰκοσιν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους - Α θ ω.

ΤΑ ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Ν Ω Ρ Ι Ζ Ο Ν
Τ Ε Σ τὴν λεπτότητα καὶ τὸ πολὺπλευρον τοῦ θέματος τῶν θρησκευτικῶν ὀργανώσεων, ἐπεφυλάξαμεν εἰς τὴν σύνταξιν τῶν Α.Δ. τὴν εὐθύνην, ὅπως ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέ-

ματος, ἐξ ἀφορμῆς σχολίου ἐκλεκτοῦ συνεργάτου μας.

Εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος κατεχωρίσθησαν ἀπόψεις ἀπὸ περιοπῆς θεολογικῆς καὶ ἐκκλησιολογικῆς. Ὁ σχολιαστής, κάτοχος ὄλων ἐκείνων τῶν στοιχείων, ποὺ ἀπαιτοῦνται διὰ τὰ αξιολογητῆ τὸ φαινόμενον τῶν ὀργανώσεων ἐν τῷ κόσμῳ, τῶν τιλοφορουμένων ὡς θρησκευτικῶν, καὶ ἰσάμενος εἰς τὸ ὑψηλὸν ἐπίπεδον τῶν μοναχικῶν ἐμπειριῶν, βιώσας δὲ καὶ τὴν πολυειδῆ νηπιότητα τῶν ὀργανώσεων, ἠχρήθη τὴν φυσιολογικὴν διάλυσίν των, διὰ τοῦ Πατερικοῦ πνεύματος, ὅπερ εἰς τὰς ἡμέρας μας «ῥοσεῖ αὔρα λεπτή» ἐγγίζει συνεχῶς καὶ περισσοτέρας ψυχᾶς.

Ἡ εὐχὴ εἶναι ἀπὸ ἀγάπην, ἀπὸ φιλοθεϊαν καὶ φιλαδελφίαν. Πράγματι νὰ χορηγήσῃ εὐὸ ἀπὸ ἀδελφῶν ἀγγέλων», ποὺ σοῦ χορηγεῖ ἀφειδῶς τὴν ἀγία καὶ πνευματικὴν παράδοσιν τῆς Ὁρθοδοξίας, καὶ οἱ ἀδελφοί σου νὰ ἀπόληνται λιμῶν μέσα εἰς τὰ ἄζωα καὶ νεκρὰ ἀνθρώπινα ἐντάλματα, θὰ ἦτο τὸ μὴ περαιτέρω τῆς ἀνθρωπίνης κακίας, ἐὰν δὲν ὑπεδείκνυες τὸν ἑπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν ἐπιθυμίαν

σοῦ» καὶ τὸν χῶρον, ἔνθα «οἱ μίσθιοι τοῦ Πατρὸς σου περισεύουσιν ἄριον».

***

Παρὰ ταῦτα ὑπάρχοντι πολλοί, ποὺ ὑπεραμύονται τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς δράσεως τῶν ὀργανώσεων. Καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ ἰσχυρότατον λόγον σκέψεως, ἂν πρέπη κανεῖς νὰ ἀμφισβητῆ τὴν ὠφελιμότητά των, ὅταν μάλιστα οἱ συγκροτοῦντες αὐτὰς εὐρίσκουν «ἀνάπανσιν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν».

Ἐνώπιον τῆς πραγματικότητος αὐτῆς, ποῖον δικαίωμα ἔχουν οἱ εὐχόμενοι τὴν διάλυσίν των, ἐφ' ὅσον οἱ προσπελάζοντες εἰς τὰς κινήσεις αὐτὰς ὀδηγοῦνται ἐξ ἐλευθέρως βουλήσεως; Ἄλλ' εἶπομεν, ἐξ ἀγάπης καὶ μόνον, εὐχονται, διὰ νὰ μεθέξουν καὶ αὐτοὶ τῶν ὑπὲρ νοῦν δωρεῶν τῆς Ἐκκλησίας, τὰς ὁποίας στεροῦνται, ὅπως μαρτυροῦν πολλοί, οἱ ὁποῖοι ὀσημέραι αὐξάνονται.

Ἐν τοῖσι αἱ ὀργανώσεις πάσχουν ἀπὸ στέρησιν καθολικότητος. Δηλαδή, ὅσον ὁ πιστὸς δὲν εὐρίσκειται ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν προσώπων, «νῶν ἀνθρώπων οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία», τόσον τελεῖ ἐν ἐλευθερίᾳ ἐντὸς τῆς καθολικότητος τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ καθ' ὅσον ἐπηρεάζεται ἀμέσως ἀπὸ ἀνθρώπους, κατὰ τοσοῦτον τελεῖ ὑπὸ τὴν καταδυναστείαν τῆς μερικότητος. Καὶ αἱ ὀργανώσεις εἶναι ἀναμφιβόλως προσωποπαγῆ σχήματα, διαμορφώνοντα τοὺς εἰς αὐτὰ σχολάζοντας «καὶ εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν» μὲ τὰ ἡγετικά των πρόσωπα. Ἡ μερικότης αὐτὴ δὲν ὑφίσταται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ὁ χῶρος τῆς Ἐκκλησίας ἔχει ἀπειρον εὐρύτητα καὶ παρέχει τὴν δυνατότητα διαμορφώσεως προσωποικότητος, ἐλευθέρως ἐν ἀγιότητι, διότι τὰ ὑποδείγματα καὶ αἱ μέθοδοι πρὸς ἀγιασμόν προσφέρονται καθημερινῶς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας.

***

Ἄλλὰ πρέπει νὰ εἴμεθα καὶ ἀντικειμενικοί. Ὅταν ἀναφερόμεθα εἰς τὰς θρησκευτικὰς ὀργανώσεις, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ τὰς διακρίνωμεν ὡς πρὸς τὰς ἀφειτηρίας των, τὰς κατευθύνσεις καὶ τὰς μεθόδους των. Διότι, ἀφοῦ εἶναι ἀνθρώπινα

ἔργα, ἐπόμενον καὶ νὰ διαφέρουν κατὰ τὴν δομὴν των. Ἐξ ὅσων γνωρίζομεν, λοιπόν, δυνάμεθα νὰ ἐπισημάνωμεν τὴν ποιότητά των, ἡ ὁποία δὲν προσδιορίζεται ἀπὸ αὐτὴν τὴν φύσιν των μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ πρόσωπα πὸν τὰς συγκροτοῦν καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ «ἅγιον πνεῦμα», πὸν πνέει εἰς αὐτάς.

Καὶ ἀμέσως τίθεται τὸ ἐρώτημα ὠφελούν ἢ βλάπτουν; καὶ πόσον; Καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ὠφελούν καὶ βλάπτουν, ἄλλαι ὀλίγοι καὶ ἄλλαι πολὺ. Πάντως κινουῦνται εἰς μίαν κλίμακα καὶ ὠφελείας καὶ βλάβης, θετικῆς ἢ ἀρνητικῆς.

Τὸ σχόλιον τοῦ ἀγιορείτου συνεργάτου μας παρέχει ὠρισμένας ἐνδείξεις βλάβης. Ἡμεῖς δὲν ἀναφέρομεν τὰς πλέον ἐκδηλοῦς, ὡς πολὺ ὁρατὰς εἰς τοὺς μὴ ἀπωλείστας τὴν κοινὴν ὄρασιν. Καὶ ἡ ὠφέλεια; Ὑπάρχει εἰς ἐκείνους, πὸν δὲν ἠθάνθησαν ἀκόμη τὴν ἀνάγκη νὰ μὴ γίνονται «δοῦλοι ἀνθρώπων», ὡς λέγει ὁ Παῦλος, καὶ δὲν ἀπέκτησαν εἰσέτι ὀφθαλμοὺς διὰ νὰ ἴδουν τὰ μεγαλεῖα τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ νὰ τὰ κάμουν ἰδικά των, διὰ νὰ λυτρωθοῦν, νὰ ἁγιαθοῦν καὶ νὰ θεωθοῦν.

* * *

Ἐὰν κρίνωμεν τὰς κινήσεις αὐτὰς ἀπὸ ἀπόψεως διδασκαλίας περὶ Ἐκκλησίας, ἀσφαλῶς δὲν ἀντέχουν οὔτε ὡς ὑπαρξίς, οὔτε ὡς δράσις. Ἄν ὅμως τὰς ἴδωμεν μέσα εἰς τὸν ἱστορικὸν χῶρον, ἔνθα καὶ ὑπάρχουν καὶ ὁροῦν, οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει, ὅτι προσφέρουν ὑπηρεσίας καὶ διὰ πολλοὺς ἔγιναν ἀφορμὴ νὰ εὔρουν τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας των. Μόνον μὲ τὴν σαφῆ διάκρισιν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸν ἱστορικὸν χῶρον, πὸν μετέχει τῆς πτώσεως τοῦ κόσμου τούτου, δυνάμεθα νὰ ἀποδώσωμεν τὸ δίκαιον καὶ νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὴν προσφορὰν τῶν οργανώσεων. Ἀλλὰ θὰ ἠθέλαμεν νὰ συστησωμεν, εἰς τὸ οργανωμένον κήρυγμα τῆς πίστεως, ὅπως εἰς τὰς ἐκδηλώσεις του ἔχει περιοριστέραν μετριοπάθειαν. Διότι παρετηρήθη, ὅτι μὲ τὰς ἀμετρίας γίνεται μέγα κακὸν καὶ μέσα εἰς αὐτὸν τὸν ἱστορικὸν χῶρον. Ἡ Ἐκκλησία διασύρεται πολλάκις καὶ ἀντὶ ὠφελείας προκαλεῖται ἐκτεταμένῃ ζημίᾳ, ὅποτε ἄς λείπῃ καὶ ἡ ὠφέλεια. Εὐτυχῶς ὅτι ἡ πρὸς τὰ ἕξω βλάβη δὲν γίνεται ἀπὸ ὅλας τὰς κινήσεις.

Ὁρισμένοι ὁργανώσεις εἶχον τὴν φρόνησιν νὰ μὴ ἀναμιγνῶνται δυναμικῶς εἰς τὰ ἄφρευκα ἐκκλησιαστικὰ σκάνδαλα καὶ οὕτω διατηροῦν τὸν ἄχρουν, ὡς πρὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς παρατάξεις, χαρακτηῖρα των. Ἄλλαι ὅμως, ἐκτὸς οὗ βλάπτουν τοὺς ὁπαδοὺς των, γίνονται αἰτία νὰ διασύρεται ὁλόκληρος ἡ Ἐκκλησία χάριν δῆθεν τῆς Ἐκκλησίας!

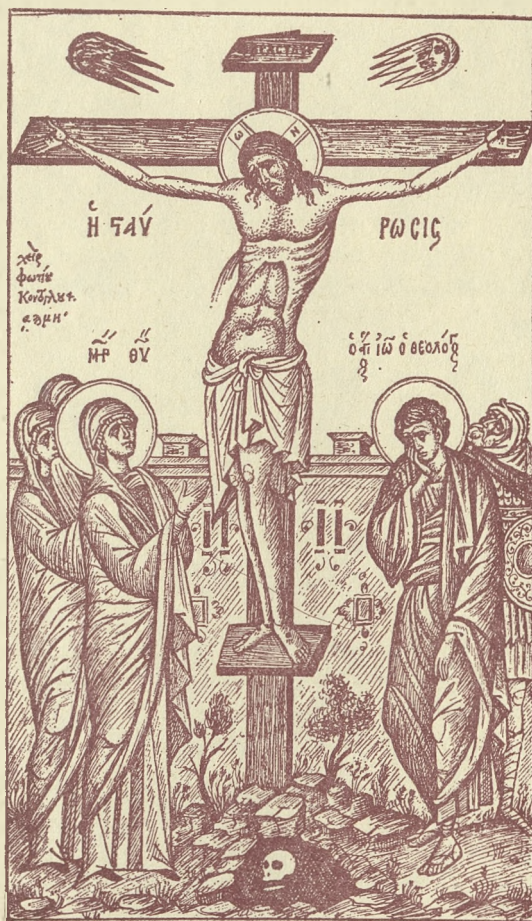
* * *

Αἱ ὁργανώσεις θρησκευτικοῦ τύπου, οὐδέποτε θὰ παύσουν ὑφιστάμεναι ἐντὸς τοῦ κλίματος τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας. Διότι αἱ πρὸς ὁργάνωσιν τάσεις ἐννοοῦνται, τόσον ἀπὸ τὴν αἰεὶ ἔχουσαν τὰς οκιάς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν συντιαγματικὴν ἐλευθερίαν τοῦ συνεταιρίζεσθαι, πὸν τόσον ἐξάπτει τὴν ψυχὴν τοῦ Ἑλληνοῦ πιστοῦ, πρᾶγμα ὅπερ ὑπογραμμίζει ὁ Παπαδιαμάντης εἰς τὰς μικρὰς ἠθογραφίας του «Ἀνάβαρις» καὶ «Μακρακισίαιων». Ἐπαναλαμβάνομεν, ὅτι ἔχουν ὑπὸ προϋποθέσεις τὴν καλὴν των πλευρὰν καὶ ὠφελούν μερικῶς, ὅπως φυσικὰ καὶ βλάπτουν εἴτε θετικῶς εἴτε ἀρνητικῶς, ὡς σχετικαὶ ἐκφράσεις τοῦ καθολικοῦ πνεύματος τῆς Ἐκκλησίας, αἰτίες, παρὰ τοῦτο, ἀξιοῦν νὰ ἐμφανίζωνται ὡς ἀπόλυτοι. Ἀφήνομεν οὖν, εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν, μὲ τὰ κριτικὰ πνεύματα καὶ τὴν μορφωτικὴν καλλιέργειαν, αἱ ὁργανώσεις δὲν δύναται νὰ διμυλήσουν εἰς τὴν ψυχὴν τῶν νέων, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν ὅτι τοὺς ἀπωθοῦν διὰ τοῦ ἐπινενοημένου ἠθους, διὰ τῆς ρηχότητος ἢ τοῦ ἀμοίρου πραότητος φανατισμοῦ.

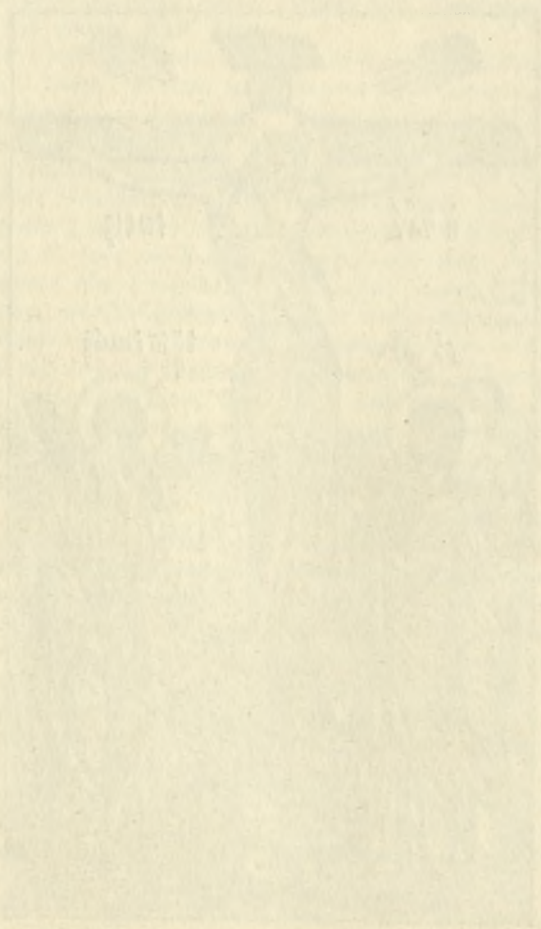
Τέλος, θὰ καταλήξωμεν, ὡς «λύσις» τοῦ προβλήματος, εἰς τὰ Γραφικὰ «ἄφες συναυξάνεσθαι» καὶ «ἐκάστου τὸ ἔργον ἢ ἡμέρα δηλώσει». Εἰς ἐκείνους δὲ πὸν μὰς ἐρωτοῦν, ἀπαντῶμεν. (Γίνε ὠραῖος εἰς τὴν ψυχὴν καὶ κάμε ὄχι σοῦ ἐμπνεύσει). Πῶς γίνεται κανεὶς ὠραῖος; Μόνον μὲ τὴν Ὁρθόδοξον πνευματικὴν παράδοσιν, τὴν ὁδὸν πὸν ἠκολούθησαν ὅλοι οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ τὴν παράδοσιν θὰ τὴν εὔρωμεν εἰς τὰ πλήρη χάριτος συγγράμματα τῶν Ἁγίων Πατέρων, ἔνθα «οἱ θεσσαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφον», δι' ἀπ' εὐθείας μελέτης, κλειόμενοι εἰς τὰ ταμεῖα τῆς ψυχῆς.

Ὁ τοῦ παραδόξου θαύματος! τὸ ζωηφόρον φυτόν, ὁ Σταυρὸς ὁ πανάγιος, εἰς ὕψος αἰρόμενος, ἐμφανίζεται σήμερον δοξολογοῦσι πάντα τὰ πέρατα ἐκδειματοῦνται δαίμονες ἅπαντες· ὡ οἶον δώρημα τοῖς θροισὶς κεχάριται! δι' οὗ Χριστέ, σώσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν, ὡς μόνος εὐσπλαγχνος.

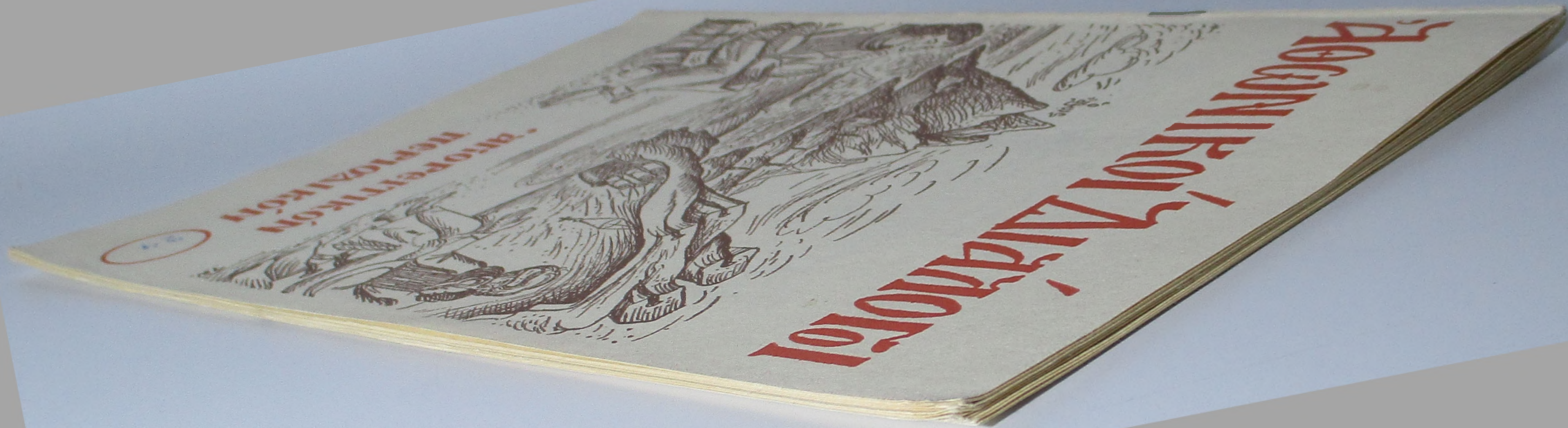
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ: ΣΩΤ. ΛΑΣΚΑΡΙΔΗ - ΠΕΡ. ΑΛΕΞΙΑΔΗ
 ΒΑΛΑΩΡΙΤΟΥ 14, ΤΗΛ. 536.910 - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΠΡΟΤΥΠΟΝ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Ποσειδώνιοι Ζημιότολοι

Νομοπεδικῶν
Περποζικῶν

94